

ახალი ბუნათმეტყველება

2014 წელი, 6 -12 მარტი

ფასი 1 ლარი 50 თეთრი

№9 (643) ბაშოლის 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

„მოძრაობა ბიბლიოთეკა“

გვერდი 6

ამონათღნენ იები -
ჩები სიმპათიები...
ჩები მილიარდები -
გაიფურჩენენ ვარდები...
- ტუო, როგორ ვიკითხო?
- მთებო, როგორ ზრძანდები?

შაბურა არაბული

გვერდი 7

2014 წლის სკოლის
ბამოსაშვები
ბამოსდაების პროგრამა
ბიოლოგიაში

გვერდი 3

2014 იუსტიციისა და
ნაგებობებისა და
ქვეყნის «ყენსაფანოქიონს»
ათარქაქი ბრაქიქი
(იჯ ქრავსაქედი ნაქრინსერი ხამარ)

გვერდი 4

Biologiya
üzrə 2014-cü il
məktəbdə buraxılış
imtahanları proqramı
(Qeyri-gürcüdülli məktəb
şagirdləri üçün)

გვერდი 5

გინანსური მხარდაჭერა ყველა სტუდენტს

ბრიგოლ რობაქიძის უნივერსიტეტი

ჩვენი დავიზია: თითოეული სტუდენტისგან შესაძლებლობის მაქსიმუმი – თითოეულ სტუდენტს ზრუნვისა და მხარდაჭერის მაქსიმუმი

100% სახელმწიფო ბრანტი+20% საუნივერსიტეტო ბრანტი

70% სახელმწიფო ბრანტი+15% საუნივერსიტეტო ბრანტი

50% სახელმწიფო ბრანტი+5% საუნივერსიტეტო ბრანტი

➤ სამესტრის შედეგებით ყველაზე მაღალი რეიტინგის სტუდენტები განთავისუფლდებიან სწავლის გადასახადისგან, შესაბამისად, 100-70-50 პროცენტით.

სოციალური მხარდაჭერის მიზნით:

➤ იმ შემთხვევაში, თუ ერთი ოჯახიდან ორი ან მეტი წარმომადგენელი ისწავლის ბრიგოლ რობაქიძის უნივერსიტეტში, თითოეულის სწავლის საზღაური შემცირდება 20 %-ით.

➤ შესაძლებელია სწავლის საზღაურის გადახდა ინდივიდუალური გრაფიკით.

საერთაშორისო მოზილობის მხარდაჭერის მიზნით:

➤ ერთობლივი პროგრამის ფარგლებში უცხოეთში სწავლას აფინანსებს უნივერსიტეტი.

➤ უცხოეთში სწავლას, კრედიტების დაგროვების მიზნით, აფინანსებს უნივერსიტეტი, მთლიანად ან ნაწილობრივ.

აკადემიური მხარდაჭერის მიზნით:

➤ აბიტურიენტები, რომლებიც პირველ პრიორიტეტად (033) აირჩივნენ ბრიგოლ რობაქიძის უნივერსიტეტს და არ ეძნებათ სახელმწიფო ბრანტი, სწავლის ღირებულება შემცირდება 20%-ით.

➤ აბიტურიენტები, რომლებიც მოიპოვეს სახელმწიფო ბრანტს და პირველ პრიორიტეტად (033) აირჩივნენ ბრიგოლ რობაქიძის უნივერსიტეტს, ისარგებლებენ პროგრამით ბრანტი+ბრანტი, რაც ნიშნავს შემდეგს:

სახელმწიფო ბრანტის (100%, 70%, 50%) მოპოვების შემთხვევაში აბიტურიენტი უნივერსიტეტისგან მიიღებს ბრანტს იმავე ოდენობით (100%, 70%, 50%), ანუ სწავლის საზღაური შემცირდება ან მთლიანად მოეხსნება შესაბამისი პროცენტის გათვალისწინებით.

➤ აბიტურიენტები, რომლებიც მე-2-ე და მე-3 პრიორიტეტად აირჩივნენ ბრიგოლ რობაქიძის უნივერსიტეტს, აგრეთვე, ისარგებლებენ პროგრამით ბრანტი+ ბრანტი, მაგრამ განსხვავებული შეფარდებით:

www.gruni.edu.ge

ყველა გინანსური მხარდაჭერა ვრცელდება 4 აკადემიურ ნელზე

საატესტატო გამოცდები

2014 წლის სკოლის გამოსავები გამოცდების პროგრამა ბიოლოგიაში

მოსწავლეს უნდა შეეძლოს:

1. საკითხის ცოდნის, გაგებისა და გამოყენების დემონსტრირება

• ძირითადი ცნებების, ფაქტების, კანონების ცოდნა, შესაბამისი ტერმინოლოგიით ახსნა-განმარტება, მათი ადეკვატური და პრაქტიკული გამოყენება;

2. მონაცემების წაკითხვა და ორგანიზება

• სხვადასხვა ტექსტიდან, ნახატიდან, გრაფიკიდან, სქემიდან, ცხრილიდან და დიაგრამიდან საჭირო ინფორმაციის წაკითხვა;

• მონაცემების გადაყვანა ერთი სახიდან მეორეში (მაგ., ცხრილების გრაფიკებში და სხვ.);

3. მონაცემების ანალიზი და შეფასება

• ფიზიკურ სიდიდეებს შორის ზოგადი კონონომიერებებისა და რაოდენობრივი კავშირების დადგენა;

• მონაცემთა ინტერპრეტაცია, ანალიზი და დასკვნის გამოტანა;

• მონაცემთა კლასიფიცირება;

• მოვლენათა მიზეზების ახსნა. მიზეზ-შედეგობრივი კავშირების დადგენა;

4. პრობლემის გადაჭრა

• პრობლემის გადაჭრის გზების შერჩევა;

საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხთა დაზუსტება	კავშირი ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან
1. უჯრედის სასიცოცხლო ციკლი	ინტერფაზა და მიტოზი.	ბიოლ. XI.5.
2. გამრავლება	სქესობრივი და უსქესო გამრავლება; სასქესო უჯრედების ჩამოყალიბება ცხოველებში, მეიოზი.	ბიოლ. XI.5.
3. ორგანიზმთა ინდივიდუალური განვითარება	ცხოველურ ორგანიზმთა ემბრიონული და პოსტემბრიონული განვითარება.	ბიოლ. XI.5.
4. ნივთიერებათა ცვლა უჯრედში	ცილის ბიოსინთეზი (გენეტიკური კოდი, ტრანსკრიპცია, ტრანსლაცია).	ბიოლ. XI.5.
5. მემკვიდრეობითობის კანონზომიერებები	პირველი თაობის ერთგვარობის კანონი, დათიშვის კანონი. გენთა დამოუკიდებელი მემკვიდრეობის კანონი (მონო- და დიჰიბრიდული შეჯვარების მაგალითზე). ალელურ გენთა ურთიერთქმედება.	ბიოლ. XI.6.
6. სქესის გენეტიკა	სქესთან შეჭიდული ნიშან-თვისებების მემკვიდრეობა.	ბიოლ. XI.6.
7. ცვალებადობის კანონზომიერებები	არამემკვიდრული – მოდიფიკაციური ცვალებადობა. მემკვიდრული – მუტაციური (გენური, ქრომოსომული, გენომური).	ბიოლ. XI.6.
8. დარვინის ევოლუციური თეორია მიკროევოლუცია: ბუნებრივი გადარჩევის ფორმები ბუნებრივი გადარჩევის საბოლოო შედეგი: მაკროევოლუცია	დარვინის მოძღვრება ბუნებრივ გადარჩევაზე. არსებობისათვის ბრძოლა. მამოძრავებელი და მასტაბილიზებელი. შეგუებულობა და მისი ფორმები. ახალ სახეობათა წარმოქმნა: ალოპატრიული (გეოგრაფიული) და სიმპატრიული (ეკოლოგიური). ევოლუციის მიმართულელები: აროგენეზი, ალოგენეზი და კატაგენეზი.	ბიოლ. IX.7.
9. ეკოლოგიური სისტემა ეკოლოგიური ფაქტორები აბიოტური ფაქტორები ორგანიზმთა ურთიერთდამოკიდებულების ფორმები კვების ტიპები კვებითი კავშირები	ბიოტური, აბიოტური და ანთროპოგენური ფაქტორები. ტემპერატურა, სინათლე, წყალი (ტენიანობა). პარაზიტიზმი, ნეიტრალიზმი, სიმბიოზი, კონკურენცია, მტაცებლობა. ავტოტროფები და ჰეტეროტროფები. პროდუცენტი, კონსუმენტი, რედუცენტი; კვებითი ჯაჭვი, კვებითი ქსელი.	ბიოლ. XI.9.

2014 იუსტიციის სისტემის თარიღის დასრულების აქტივობების განხორციელების

«ყენსაფრანსიკონი» ანგარიშობის დროს (იუსტიციის სისტემის თარიღის დასრულების აქტივობების განხორციელების)

თარგმანი
ზომის მნიშვნელობა

1. წინასწარ დროებითი სახმარისად მისაღები სივრცის განსაზღვრა;
2. დროებითი სახმარისად მისაღები სივრცის განსაზღვრა და მისი მოწყობის განხორციელება;
3. მისაღები სივრცის განსაზღვრა, მისი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწოდების განხორციელება;
4. წინასწარ დროებითი სახმარისად მისაღები სივრცის განსაზღვრა და მისი მოწყობის განხორციელება.

1. მისაღები სივრცის განსაზღვრა	შარბილი, სანაწივე, სანაწივე, სანაწივე, სანაწივე, სანაწივე, სანაწივე, სანაწივე:	წმ. VIII.1.3 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 3
2. წინასწარ დროებითი სახმარისად მისაღები სივრცის განსაზღვრა	მისაღები სივრცის განსაზღვრა, მისი მოწყობის განხორციელება, მისი მოწოდების განხორციელება, მისი მოწყობის განხორციელება, მისი მოწყობის განხორციელება, მისი მოწყობის განხორციელება, მისი მოწყობის განხორციელება:	წმ. VIII.1.5 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 1

1. მისაღები

1. მისაღები სივრცის განსაზღვრა და მისი მოწყობის განხორციელება	მისაღები სივრცის განსაზღვრა და მისი მოწყობის განხორციელება, მისი მოწყობის განხორციელება:	წმ. VIII.1. შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 2,4
2. მისაღები სივრცის განსაზღვრა	მისაღები სივრცის განსაზღვრა და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. VIII.2.2 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 5
3. მისაღები სივრცის განსაზღვრა და მისი მოწყობის განხორციელება	მისაღები სივრცის განსაზღვრა და მისი მოწყობის განხორციელება, მისი მოწყობის განხორციელება:	წმ. VIII.1.3 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 3

2. შარბილი

1. მისაღები სივრცის განსაზღვრა	მისაღები სივრცის განსაზღვრა და მისი მოწყობის განხორციელება, მისი მოწყობის განხორციელება:	წმ. IX.1.1,6 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 1
2. შარბილი მოწყობის განხორციელება	შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. IX.1.1,3 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 1
3. შარბილი მოწყობის განხორციელება	შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. IX.1.1,3 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 1
4. შარბილი მოწყობის განხორციელება	შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. IX.1.1,7 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 1
5. შარბილი მოწყობის განხორციელება	შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. IX.1.1,6 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 1
6. შარბილი მოწყობის განხორციელება	შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. IX.1.1,3,7 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 1
7. შარბილი მოწყობის განხორციელება	შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. IX.1.1,5 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 1
8. შარბილი მოწყობის განხორციელება	შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. IX.1.1,5,8 შარბილი მოწყობის განხორციელება წმ. 1

3. შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება

1. შარბილი მოწყობის განხორციელება	შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. X.1
2. შარბილი მოწყობის განხორციელება	შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. IX.2.1
3. შარბილი მოწყობის განხორციელება	შარბილი მოწყობის განხორციელება და მისი მოწყობის განხორციელება	წმ. IX.2 3,4,5

ინფორმაცია

დასრულებული საინფორმაციო მოსწავლეთა შეხვედრის ახალი კომპიუტერული თარგმანი შეიქმნა

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში ახალი ელექტრონული სასწავლო რესურსების – კომპიუტერული თარგმანების პრეზენტაცია გაიმართა.

სწავლების დასრულების საფეხურზე განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ სასწავლო გარემო მოსწავლეს აძლევდეს ცოდნის დადებით ემოციურ გარემოში მიღების საშუალებას. თამაშით სწავლა პრიორიტეტულია აღნიშნული ასაკობრივი ჯგუფისთვის შერჩეულ სწავლების მეთოდებს შორის. დიდაქტიური თამაშები უწყობს მოსწავლეს დამოუკიდებლად სწავლის, პრობლემის გადაჭრის, შემოქმედებითად აზროვნების უნარ-ჩვევებს, პედაგოგს კი აძლევს თითოეული მოსწავლის სასწავლო საქმიანობებზე მორგების საშუალებას.

ამ მიზნით, სამინისტროს ეროვნული სასწავლო გეგმების დეპარტამენტი, სამინისტროს განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემასთან (EMIS) მჭიდრო თანამშრომლობით, უკვე რამდენიმე წელია, მუშაობს მეთოდური და შინაარსობრივი თვალსაზრისით გამართული საგანმანათლებლო ელექტრონული ინტერაქტიული თამაშების შექმნაზე.

2013-2014 სასწავლო წლისათვის შექმნილი ახალი კომპიუტერული თამაშები დასრულებული საინფორმაციო მოსწავლეთა შეხვედრის

სათვის მოიცავს ქართული ენის, მათემატიკის, ბუნებისმეტყველების, მუსიკის და ხელოვნების თემატიკას. კომპიუტერული თამაშები ერთგვარი ვირტუალური ლაბორატორიაა, რომელთა მეშვეობით მოსწავლე ხდება მკვლევარი, სწავლობს და იმეცნებს ხალისით და აქტიურად. ამ სახალისო თამაშებში დაცულია სასწავლო მასალის თანმიმდევრულობა, შეესაბამება საგნობრივი პროგრამების თემატურ მასალას, არის დამხმარე დამატებითი საშუალება სწავლების უკეთესი მიზნებისთვის. თამაშების ყოველი ეტაპი დატვირთულია ახალი ინტერაქტიული ანიმაციებითა და თავსატეხებით, სახალისო დავალებებით. ყოველი მათგანის შესრულების შემდეგ მოსწავლეს ეძლევა „წამახალისებელი ჯილდო“, ანიმაციის ან თემატიკასთან დაკავშირებული ვიდეოს სახით.

ახალი კომპიუტერული თამაშები განთავსდა განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ვებპორტალზე – www.buki.ge და უახლოეს მომავალში ჩაიტვირთება უმცროსკლასელთა პერსონალურ „ბუკებში“.

ლონისძეების მონაწილეობის განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე ლია გიგაური, ეროვნული სასწავლო გეგმების დეპარტამენტის უფროსი ნათია ჯონაძე, სსიპ გა-

ნათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის ხელმძღვანელი ლია ვერულავა მიესალმნენ. კომპიუტერული თამაშების ავტორებმა – დავით და ილია სონღულაშვილებმა და ალექსანდრე ასათიანმა თბილისის სკოლების დასრულებული მოსწავლეთა შეხვედრის დასრულების შემდეგ გააჩვენეს.

Biologiya üzrə 2014-cü il məktəbdə buraxılış imtahanları proqramı (Qeyri-gürcüdülli məktəb şagirdləri üçün)

თარგმნა
სანუშა ახმედოვაძე

1. İmtahan proqramı ilə müəyyənləşdirilmiş faktiki materialların biliyi.
2. Əldə edilən biliyin əsasında canlı təbiətdə baş verən mühüm proseslərin xarakterizə edilməsi və analizi.
3. Qrafikalardan, sxemlərdən, cədvəllərdən və diaqramlardan əldə edilmiş məlumatlardan istifadə bacarığı.
4. Canlı sistemin quruluşu və funksiyasının qarşılıqlı asılılığının müəyyənləşdirilməsi.

2. İnsan

1. Əsas həyat əlamətləri	Hərəkət, qida, tənəffüs, ifrazat, qıcıqlanma, inkişaf-böyümə, çoxalma.	Təb.VII.1.3. Proqramın məzmunu, bənd 3.
2. Canlı sistemin təşkilinin səviyyələri	Molekulyar, hüceyrə, toxuma, orqanlar, üzvi, populyasiyalı, bioseno, ekosistem, biosferik.	Təb.VIII.1.5. Proqramın məzmunu, bənd 1.

1. Hüceyrə

1. Eukariot və prokariot hüceyrələr	Plazma membranı, hüceyrənin divarı: onların quruluşu və funksiyası. Sitoplazma: endoplazma toru, ribosom, mitoxondriya, plastidlər, Qolc aparatı, lizosoma, vakuol, hüceyrə mərkəzi – onların quruluşu və funksiyası.	Təb.VIII.1. Məzmun bənd 2,4
2. Hüceyrənin bölünməsi	Hüceyrə sikli: interfaza və mitoz	Təb.VIII.2.2. Məzmun, bənd 5
3. Həyatın hüceyrəsiz formaları Prokariotlar	Viruslar: quruluş, çoxalma və onlar tərəfindən baş qaldırılan bəzi xəstəliklər. Bakteriyalar: quruluş, çoxalma və əhəmiyyəti.	Təb. VIII.1.3. Məzmun Bənd 3

1. Dayaq-hərəkət sistemi	Əhəmiyyəti, skeletin quruluşu və funksiyası. Sümüklərin birləşmə növləri. Əzələlərin növləri: enli zolaqlı, hamar və ürək əzələləri. Onların quruluşu və funksiyası.	Təb.X.1.1,6 Məzmun, bənd 1
2. Qidanın həzm sistemi	Sistem hissələrinin quruluşu və funksiyası. Qidanın həzm sistemi orqanlarda, sorulma, defekasiya.	Təb.X.1.1,3 Məzmun, bənd 1
3. Tənəffüs sistemi	Sistemin hissələrinin quruluşu və funksiyası. Ağciyərlər və toxumalarda qazların mübadiləsi. Tənəffüs hərəkətləri. Ağciyərlərin həyat tutumu.	Təb.IX.1.1,3 Məzmun, bənd 1
4. Qan	Plazma. Formalı elementlər – quruluşu, funksiyası. Qan qrupları; rezus-amil. İmmunitet	Təb.IX.1.1,7 Məzmun, bənd 1
5. Qan dövriyyəsinin sistemi	Sistemin hissələrinin quruluşu və funksiyası. Böyük və kiçik dövrə. Ürəyin fəaliyyəti. Nəbz, təzyiq. Qanaxma.	Təb.IX.1.1,6 Məzmun, bənd 1
6. Sidikayırıcı sistem, dəri	Quruluşu və funksiyaları.	Təb.IX.1.1,3,7 Məzmun, bənd 1
7. Endokrin sistemi	Əhəmiyyəti. Daxili sekresiya vəzləri (qalxanabənzer, mədəaltı, böyrəküstü, hipofiz). Hormonlar (tiroksin, insulin, qlükaqon, adrenalin). Endokrin vəzlərinin hiper- və hipofunksiya ilə yarandığı xəstəliklər.	Təb.IX.1.1,5 Məzmun, bənd 1
8. Sinir sistemi	Sinir sisteminin hissələri. Refleks qövsü. Kürək beyninin və baş beyninin quruluşu, funksiyaları	Təb.IX.1.1,5,8 Məzmun, bənd 1

3. İrsiyət və dəyişkənlik

1. İrsiyyətin qanunauyğunluqları	Birinci nəslin eynilik qanunu. Genlərin müstəqil irsiyyət qanunu (mono- və dihibrid hibrid çarpazlaşması misalında). Allel genlərin qarşılıqlı təsiri	Biolog.X.1.
2. Cinsiyət genetikası	Cinslə çarpazlaşmış xassələrin irsiyyəti.	Təb.IX.2.1
3. Dəyişkənliyin qanunauyğunluqları	Qeyri-irsi – modifikasiyalı dəyişkənlik. İrsi – mutasiyalı.	Təb.IX.2.3,4,5

თვალსაზრისი

თვითმარტოვანი სკოლა

თვითმარტოვანი სკოლის არსი იმაში მდგომარეობს, რომ სკოლის ეფექტური ფუნქციონირებისათვის დირექტორს არ უნებს გამოდგებულად, ყოველდღიური ჩარევა სკოლის წვრილმან საქმეებში, რადგან იგი ქმნის სისტემას, რომლის მეოხებითაც სკოლა თავისთავად მუშაობს ეფექტურად.

დირექტორის ფუნქცია არა ყოველდღიური ქმედებითა, არამედ ქმედითი სისტემის შექმნა და მისი მოქმედების მონიტორინგი და დახმარება.

თვითმარტოვანი სისტემა სამი კომპონენტისგან შედგება:

– სრულყოფილი სპეციალიზაცია. ეს იმას ნიშნავს, რომ სკოლის თითოეული სტრატეგიული მიზნის განხორციელებისათვის მიჩენილია ადამიანი ან ადამიანთა ჯგუფი, რომლებიც მხოლოდ ამ მიზნის განხორციელებით არიან დაკავებული. სპეციალიზაციის დიდი მნიშვნელობის შესახებ (პროდუქტიულობის კუთხით) ჯერ კიდევ ადამ სმიტი მიუთითებდა, შემდეგ კი ის შენრი ფორდმა დაანერგა თავის კომპანიაში. სპეციალიზაციამ ყველა სტრატეგიული მიზანი უნდა მოიცავს.

– შედეგთან მიბმული მოტივაცია. სკოლის თითოეული თანამშრომელი (როგორც აკადემიური, ისე ტექნიკური და ადმინისტრაციული პერსონალი) მოტივირებული უნდა იყოს შედეგების, გარკვეული სტანდარტების მიღწევით. სკოლაში უნდა გამოიყენებოდეს მოტივაციური ფაქტორების ფართო არსენალი;

– დემოკრატიული მართვის სტილი. სკოლაში თითოეული ადამიანისათვის უნდა იყოს მინიჭებული ინტელექტუალური თავისუფლება. ეს პროგრესული შეხედულებების სტიმულირების საშუალებაა.

ასეთ სკოლაში დირექტორის ფუნქცია იქნე-

ბა არა ყოველდღიური ქანცდამწყვეტი აქტიურობა, რომელიც შიშრად მოკლევადიანი შედეგის ან უმნიშვნელო შედეგის მომტანია, არამედ მონიტორინგი, თვალყურის დევნება იმისათვის, თუ რამდენად ეფექტურად მიმდინარეობს სტრატეგიული გეგმის განხორციელება. ის ხშირად უნდა იღებდეს მონაცემებს (მაგ; კვირაში ერთხელ) შექმნილი ვითარების შესახებ მონიტორინგის ჯგუფისგან, განსაკუთრებით მოსწავლეთა აკადემიური მოსწრების შესახებ. გარკვეული „რეცესის“ შემთხვევაში კი, დირექტორი ინდივიდუალურად ან გუნდთან ერთად შეიმუშავებს ინტერვენციის ღონისძიებებს. მაშასადამე, დირექტორი არის სტრატეგიული მმართველი და არა ყოველდღიური წვრილმანებით დაკავებული. ასეთი დირექტორი ემსგავსება „მეხუთე დონის“ მენეჯერს (ჯიმ კოლინზის მკვლევართა ჯგუფის ტერმინი), რომლის ორგანიზაციის წარმატებაც, უმთავრესად, ემყარება არა ადამიანებს, არამედ, უწინარეს ყოვლისა, თვითმარტოვანი სისტემის შექმნას.

ასეთი სკოლა ემსგავსება მსოფლიოში ცნობილ ორგანიზაციას – „სემკოს“, რომლის სათავეშიც დგას რიკარდო ზემლერი. როდესაც მას ეკითხებიან, როგორ მართავს ორგანიზაციას, ის მხრებს იჩეჩავს, რაც იმის ნიშანია, რომ ორგანიზაცია თვითმარტოვანი სისტემაა.

ასეთი სკოლის დირექტორს შეიძლება ვუწოდოთ:

„დირექტორი-მეთვალყურე“ ან აუტსაიდერი (დგას სკოლის „გარეთ“ და თვალყურს ადევნებს სკოლის სტრატეგიული გეგმის განხორციელებას);

„დირექტორი-კონსტრუქტორი“ (დირექტორი, როგორც სისტემის შემქმნელი);

„დირექტორი-მინიმუმი“ (სრულყოფილი სპეციალიზაციისა და დელეგირების ვითარებაში, დირექტორს უნებს მინიმალური ჩარევა სკოლის საქმეებში);

„დირექტორი-სტრატეგიული მმართველი“ (დირექტორი, სასკოლო საზოგადოებასთან ერთად, უფრო სტრატეგიის შემქმნითა და მისი განხორციელებითა დაკავებული, ვიდრე ყოველდღიური დეტალებით და სხვების საქმეების კეთებით ან მათში თანამონაწილეობით. მაგრამ ეს ყოველივე არ უნდა გავიგოთ ისე, თითქოს ის შეიძლება მთლიანად მოსწყდეს ყოველდღიურობას).

თვალსაზრისით შედეგი, რაც „დირექტორი-კონსტრუქტორის“ ფორმირებას მოჰყვება, არის შედეგების გრძელვადიანობა. ხოლო დღევანდელი დირექტორის ქმედითობა, რომელსაც შეიძლება „დირექტორი-მაქსიმუმი“ ვუწოდოთ, მინიმალური დელეგირებისა და მოტივაციის კონცეფციის უქონლობის გამო, პულსაციური, მოკლევადიანი და, ამავე დროს, მცირედი შედეგებით ხასიათდება.

წარმოვიდგინოთ: სკოლის ყველა სტრატეგიული მიზანს თავისი გუნდი ან ინდივიდი ახორციელებს; თითოეული გუნდი ან ინდივიდი მოტივირებულია შედეგის მიღწევით; თითოეულ გუნდს ან ინდივიდს ეძლევა ინტელექტუალური თვითრეალიზაციის შესაძლებლობა; სტრატეგიის რეალიზაციის პროცესს თვალყურს ადევნებს სტრატეგიული მონიტორინგის ჯგუფი, დირექტორის ხელმძღვანელობით, რათა ჩავარ-

დნების შემთხვევაში გარკვეული მენტალური, შემოქმედებითი ინიციატივა განახორციელონ. ამ ყოველივეს შეიძლება ვუწოდოთ სკოლის წარმატების მმართველობითი ფაქტორები.

იმისათვის, რომ სკოლა წარმატებული იყოს, ანუ მოსწავლეთა 80% მაღალ აკადემიურ შედეგებს აღწევდეს, არ კმარა მხოლოდ მმართველობითი ფაქტორების დანერგვა. ამასთან ერთად, საჭიროა აკადემიური ფაქტორების დანერგვაც. ესენია:

– მოსწავლეთა რაციონალური რაოდენობა კლასში (10-12 მოსწავლე);

– სასწავლო დღის და სასწავლო წლის გახანგრძლივება;

– არჩევითი საგნების ფართო სპექტრით სწავლება საბაზო საფეხურიდანვე;

– თანამედროვე მეცნიერებების სწავლება, რომლებიც მაღალი კორელაციით ხასიათდებიან ეკონომიკის ზრდასთან და ინდივიდის პედნიერებასთან მიმართებით. ეს უზრუნველყოფს ჩვენი ქვეყნის გრძელვადიან კონკურენტუნარიანობას ღია, გლობალურ საზოგადოებაში;

– მასწავლებელთა პერმანენტული პროფესიული განვითარება სკოლის ბაზაზე;

– სტრატეგიული მიზნების, განსაკუთრებით აკადემიური სტრატეგიული მიზნების სწორად განსაზღვრა;

– მასწავლებელთა რაციონალური საათობრივი დატვირთვა (2-3 აკადემიური საათი დღეში).

სკოლის წარმატების მმართველობითი და აკადემიური ფაქტორების სინთეზი უზრუნველყოფს მაღალი შედეგების მიღწევას.

დავით ნაჭყვიანი

სსიპ მარტვილის მუნიციპალიტეტის დიდი ქყონის №1 საჯარო სკოლის დირექტორის მ.შ.

პროექტი

„მოძრავი ბიბლიოთეკის“ მსვლელობა ბრძელდება

მაკა ყიფიანი

არასამთავრობო ორგანიზაცია – ასოციაცია „ზეპარი“ პროექტი „სოფლის სკოლის ბიბლიოთეკა ნიგნის მხარის მხარის“ – ბრძელდება. ამგვარი პროექტის მუნიციპალიტეტის სასტუმრო „სილოვანის“ საკონფერენციო დარბაზში, ასოციაცია „ზეპარი“, ორგანიზება გაუწია I-IV კლასის მოსწავლეებისთვის „მოძრავი ბიბლიოთეკის“ გამოფენას და საბავშვო მხარე – თამარ ადამიასთან შეხვედრას. ღონისძიებას ესწრებოდნენ ამგვარი პროექტის პირველი და მეორე სკოლის დაწყებითი კლასების მოსწავლეები და პედაგოგები, ამგვარი პროექტის მუნიციპალიტეტის ბიბლიოთეკის დირექტორი და თანამშრომლები. თამარ ადამიას თხოვნი ასოციაცია „ზეპარი“ „მოძრავი ბიბლიოთეკის“ ონის და ცაგარის მუნიციპალიტეტის სოფლის სკოლებს (ორბაი, ალახანა, უნაო და შიუბანი) სტუმრობდა. მოსწავლეებისთვის ერთდროულად საინტერესო იყო „მოძრავი ბიბლიოთეკის“ ნიგნის განყოფილება და შეხვედრა თამარ ადამიასთან. ონის, ამგვარი პროექტის და ცაგარის რესურსცენტრების უფროსებმა უშუალოდ მიიღეს მონაწილეობა სასკოლო აქტივობების განხორციელებაში. პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებული იყო „მოძრავი ბიბლიოთეკის“ პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებული და შეხვედრა თამარ ადამიასთან. ონის, ამგვარი პროექტის და ცაგარის რესურსცენტრების უფროსებმა უშუალოდ მიიღეს მონაწილეობა სასკოლო აქტივობების განხორციელებაში. პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებული იყო „მოძრავი ბიბლიოთეკის“ პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებული და შეხვედრა თამარ ადამიასთან. ონის, ამგვარი პროექტის და ცაგარის რესურსცენტრების უფროსებმა უშუალოდ მიიღეს მონაწილეობა სასკოლო აქტივობების განხორციელებაში.

მანანა ბოჭორიშვილი, პროექტის ხელმძღვანელი: „მოძრავი ბიბლიოთეკისთვის“ შევიძინეთ ილუსტრირებული მხატვრული ლიტერატურა. მოსწავლეთა ცნობისმოყვარეობაზე და ანალიტიკურ აზროვნებაზე გათვლილი შემეცნებითი, წარმოსახვითი და შემოქმედებითი აზროვნების წყაროდ მიჩნეული ვიზუალური და მუსიკალური ალბომები. სამიზნე სკოლებში „მოძრავი ბიბლიოთეკის“ პროექტის განხორციელება მოსწავლეებისთვის და შეხვედრა თამარ ადამიასთან იმაში, რომ ნახევრად დაცული სოფლის სკოლებს პერიოდულად სწავლებათ სასკოლო ბიბლიოთეკები. ძნელია გადმოსცე მოსწავლეთა ემოცია და ინტერესი, რომელსაც ისინი გამოხატავენ წარმოდგენილი ნიგნების მიმართ იყენებენ. წარმოდგენით, ჩვენ ნინ დეას პატარა ცისფერთვალზე პირველკლასელი გოგონა, გულში ჩაუკრავს დიდი ვარდისფერი ალბომი „ყველაფერი პრინციების შესახებ“ და ჩურჩულებს: „ვოცნებობ ეს ვარდისფერი ნიგნი ჩემი გახდეს“. ეს ის შემთხვევაა, როცა ოცნება ხდება. ასეთი შთაბეჭდილებების შემდეგ ძნელია არ დაეთანხმო განათლების სპეციალისტებს, რომლებიც სასკოლო ბიბლიოთეკის როლზე, მნიშვნელობასა და აუცილებლობაზე საუბრობენ. ასოციაცია „ზეპარი“ მზადაა, ხელი შეუწყოს მსურველ სკოლებს, რათა ისარგებლონ „მოძრავი ბიბლიოთეკით“. ასოციაცია გეგმავს დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა გადამზადებას. პედაგოგები გაივლიან პრაქტიკულ სემინარს, რომელიც დაეხმარება მათ საგაკვეთილო პროცესში დაამკვიდრონ ისეთი აქტივობები, როგორცაა: ნიგნის პრეზენტაცია, ნაკითხული ტექსტის მიხედვით დიორამების დამზადება, ტექსტში აღწერილი პროცესებისა და სტრუქტურების მოდელირება და ა.შ. ამბროლაურის, ცაგარის და ონის რესურსცენტრების დახმარებით, რაჭა-ლეჩხუმის სოფლის სკოლის მოსწავლეებისთვის, სულ მალე, გამოვაცხადებთ სხვადასხვა კონკურსს, მასში მონაწილე და გამარჯვებული მოსწავლეები და სკოლები დასაჩუქრდებიან ნიგნებით.“

კახა რეხვიაშვილი, ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის რესურსცენტრის უფროსი: „არასამთავრობო ორგანიზაცია – ასოციაცია „ზეპარის“ მიერ განხორციელებული პროექტი „სოფლის სკოლის ბიბლიოთეკა ნიგნების შანსია“ ძალზე მნიშვნელოვანია, რადგან ხელს შეუწყობს რაჭა-ლეჩხუმის სოფლებში სასკოლო ბიბლიოთეკების განახლება-გამდიდრებას. აქედან გამომდინარე, გაიზრდება ნიგნის ხელმისაწვდომობა მოსწავლე ახალგაზრდობისათვის, რაც უდავოდ მისასალმებელია და წინ გადადგმული ნაბიჯია, ნიგნს ხომ, სულიერ საზრდოს, მოზარდთა აღზრდასა და ჩამოყალიბებაში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება.“

მანანა ნატყელაძე, ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის სოფელ კვაცხუთის საჯარო სკოლის დირექტორი: „ჩვენი ამოცანა ნიგნიერთა თაობის აღზრდაა. ამიტომაცაა პროექტი „სოფლის სკოლის ბიბლიოთეკა ნიგნების შანსია“ ჩვენი სკოლისთვის მისაღები და ძალზე მნიშვნელოვანი. მსგავსი პროექტების განხორციელება, მასში მოსწავლეების ჩართვა, სასკოლო და საკლასო ბიბლიოთეკების მონაცემები და განახლება კომპიუტერულ თაობას ნიგნისკენ შემოაბრუნებს. მივესალმები ჩვენი სკოლის სამიზნედ არჩევას, დიდ მადლობას ვუხდით პროექტის ინიციატორს და ხელმძღვანელს მანანა ბოჭორიშვილს, რომელიც სერიოზული პრობლემის გადაჭრაში გვეხმარება.“

მარიამ გელოვანიშვილი, კვაცხუთის საჯარო სკოლის IV კლასის მოსწავლე: „პროექტის ფარგლებში სკოლაში სტუმრად საბავშვო მხარე თამარ ადამიას გვევლინა, რომელიც გვესაუბრა თავის წარმოდგენებზე. მისი ნიგნებიდან ყველაზე მეტად მომეწონა შემეცნებითი ზღაპრები. ის ლამაზად ილუსტრირებული და საინტერესოა. მწერალმა ჩვენ მიერ დასმულ უამრავ შეკითხვას უპასუხა. მასთან შეხვედრა ჩემთვის დაუფინყარი იქნება.“

ლევან ნეხუაშვილი, სოფელ ნესის საჯარო სკოლის V კლასის მოსწავლე: „მე და ჩემი თანაკლასელები დიდი სიხარულით შევხვდით მწერალ თამარ ადამიას. როცა მის ნიგნებს ვკითხულობდი, სულ მაინტერესებდა, როგორი ადამიანი იყო მწერალი, როგორ წერდა მოთხრობებს, ზღაპრებს, ყველაფერს განსხვავებული მეგონა. მისი სკოლაში სტუმრობა და გაცნობა ძალიან გამიხარდა. მისმა საუბარმა ჩემზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. ეს ლამაზი და საინტერესო დღე არასოდეს დამავიწყდება.“

გიგა ნატყელაძე, სოფელ ნესის VI კლასის მოსწავლე: „სკოლაში მონაწილეობა სასწავლო-შემეცნებითი და მხატვრული ლიტერატურის გამოფენაზე ჩემზე უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინა. არასოდეს მინახავს ერთად ამდენი საინტერესო და ფერადი ნახატებით გაფორმებული ნიგნი. საბავშვო მწერალთან შეხვედრა და საუბარი ძალიან საინტერესო იყო.“

ელენე კერესელიძე, სოფელ ნესის VIII კლასის მოსწავლე: „დიდი ინტერესით ველოდებოდი საბავშვო მწერალთან შეხვედრას. მისი რამდენიმე ზღაპარი ნაკითხული მაქვს. რატომღაც მეგონა, მწერალი ასაკოვანი ქალბატონი იქნებოდა, მაგრამ ის ისეთი ახალგაზრდა და ლამაზი აღმოჩნდა, რომ გაოცებული დავარჩი. მასთან საუბარი ძალიან საინტერესო იყო. გვიამბო, თუ როგორ ვახდა მწერალი, ვაგვაცნო თავისი ნაწარმოებები. მასთან შეხვედრა ძალიან დიდხანს მემანსოვრება. დიდი მადლობა იმ ადამიანებს, რომლებმაც ასეთი დაუფინყარი და ლამაზი დღე გვაჩუქეს.“

ეკა კობახიძე, სოფელ ნიკორწმინდის საჯარო სკოლის დირექტორი: „ჩვენს სკოლაში სასწავლო-შემეცნებითი და მხატვრული ლიტერატურის გამოფენა და მოსწავლეებთან შეხვედრა მოსწავლეებისთვის და მათთან შეხვედრა თამარ ადამიასთან იყო ძალიან მნიშვნელოვანი. მან შეძლო ჩვენში ნიგნისადმი ინტერესის გაღვივება. ძალიან დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩემზე „მოძრავი ბიბლიოთეკის“ პრეზენტაციამ. ვისურვებდი, მსგავსი შეხვედრები კიდევ ბევრჯერ იყოს ჩვენს სკოლაში, ჩვენთვის ამას ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს.“

ნათია გურგენიძე, სოფელ ნიკორწმინდის საჯარო სკოლის X კლასის მოსწავლე: „პროექტის – „სოფლის სკოლის ბიბლიოთეკა ნიგნების შანსია“ – ჩვენ სკოლაში პრეზენტაციამ განსაკუთრებული შთაბეჭდილება მოახდინა. გამოფენაზე წარმოდგენილ უამრავ ნიგნს, მეგობრებთან ერთად, დიდი გულსიყურით ვათვალიერებდი და ვეცნობოდი. საბავშვო მწერალთან შეხვედრა ძალიან საინტერესო და მნიშვნელოვანი იყო. მასთან საუბრისა და საინტერესო რჩევების შემდეგ, მე და ჩემს მეგობრებს გავვიჩინა სურვილი, თავადაც შევექმნათ ნაწარმოებები. მოზარული ვიქნები, თუკი მსგავსი შეხვედრები და ღონისძიებები კიდევ ბევრჯერ მოეწყობა ჩვენს სკოლაში.“

ელენე კილასონია, კვაცხუთის საჯარო სკოლის V კლასის მოსწავლე: „მოძრავი ბიბლიოთეკის“ გამოფენამ, უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩემზე. საბავშვო მწერალ თამარ ადამიასთან შეხვედრით კი აღფრთოვანებული დავარჩი. მწერალი საინტერესო თემებზე გვესაუბრა, დიდი სიტბო და სიყვარული გამოხატა ჩვენ მიმართ. გვითხრა, რომ შემოქმედებითი ნიჭით დაჯილდოებულ ბავშვებს შესაძლებლობა ეძლევათ მონაწილეობა მიიღონ პროექტში, რომელსაც ასოციაცია „ზეპარი“ ახორციელებს, რამაც ძალიან გავგახარა.“

რუსუდან რეხვიაშვილი, სოფელ ნესის საჯარო სკოლის დირექტორი: „ჩვენს სკოლაში სასწავლო-შემეცნებითი და მხატვრული ლიტერატურის გამოფენა და მოსწავლეებთან შეხვედრა მოსწავლეებისთვის და მათთან შეხვედრა თამარ ადამიასთან იყო ძალიან მნიშვნელოვანი. მან შეძლო ჩვენში ნიგნისადმი ინტერესის გაღვივება. ძალიან დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩემზე „მოძრავი ბიბლიოთეკის“ პრეზენტაციამ. ვისურვებდი, მსგავსი შეხვედრები კიდევ ბევრჯერ იყოს ჩვენს სკოლაში.“

კაცი, როგორც ექვსი გამგებ...

პირველი გვერდიდან

24 თებერვალს, საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებული ახალგაზრდობის სულიერი და ინტელექტუალური განვითარების ცენტრის დარბაზში, შაბურა არაბულის პოეზიამ მისი თავყვანისმცემლები გააერთიანა. გარდაცვალებიდან ათი წლის შემდეგ, მეგობრებმა, თანაკურსელებმა გადაწყვიტეს, საზოგადოებისთვის ერთი მოკრძალებული პოეტის – კაცის, „რომელიც ეძებდა გამგებს“ – ლექსების სამზერო გამოტანა. 147-ე სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლებმა **ნატო შარაშიძემ** მეგობრების იდეას შაბურა არაბულის ხსოვნის საღამო უწოდა და მისი მოსწავლეების (IX-XI კლასები) მიერ მომზადებული ელექტრონული ჟურნალი – „შაბურა არაბულის პოეზია“ – წარადგინა.

„ბედნიერი ვარ, რომ ჩემი მოსწავლეებისათვის შაბურა ძალიან ახლობელი და საყვარელი პოეტი გახდა. მათ ყველა ლექსი ზეპირად იცან. სიტყვებში რომ ეგრძნო ასეთი სიყვარული... ვაგვიანებთ, ყოველთვის ვაგვიანებთ... – გვიხსნის ლონისძიემ ორგანიზატორმა, ნატო შარაშიძემ – თავდაპირველად დაბადების დღის აღნიშვნა გვინდოდა, მაგრამ ჩემს მოსწავლეებში შაბურა არაბული იმდენად პოპულარული გახდა, რომ გადავწყვიტეთ მისი ხსოვნის საღამო მოგვეწყო და ეს ადრე წასული კაცი ცნობილი გაგვეხადა სხვებისთვის. ორი თვეა მართლაც მისი ლექსებით ცხოვრობენ, მისი რამდენიმე კრებული ზეპირად იცან. შაბურა ჩემი თანაკურსელი იყო და ეს იდეაც სწორედ ჩემი თანაკურსელების წრეში გაჩნდა. ის ძალიან მორიდებული, თავმდაბალი და მოკრძალებული ადამიანი იყო, თითქოს, ჩრდილში იდგა, ჩვენ არ გვინდა, რომ ჩრდილში იდგეს ასეთი ნიჭიერი კაცი.“

თბილი და სევდიანი გამოვიდა მოკრძალებული პოეტის პოეზიის საღამო.

„პირველ კურსზე სწავლისას შა-

ბურა და მე სტუდენტობაში მეზობელ ოთახებში ვცხოვრობდით. საღამოობით ვისხედით და ვსაუბრობდით სხვადასხვა თემაზე, უფრო ზუსტად, მე ვლაპარაკობდი, ის კი მისმენდა. ძალიან სიტყვაძვირი იყო, ხანდახან თუ კითხავდა რამეს. კარგახნის გასვლის მერე, ერთ საღამოს მითხრა, ლექსებს ვწერ და შენი აზრი მაინტერესებსო. გამიკვირდა, ლექსებს რომ წერდა. არც იმას ველოდი, თუ ჩემი აზრი დაინტერესებდა. როცა დავთანხმდი, თვალეში ჩამხედა და მითხრა, ხომ არავის გაუშხელო. პირობა მივეცი. ერთი დღე-ღამით მათხოვა შავი უბის ნივთი. უცებ წავიკითხე, მაგრამ კითხვას რომ მოვრჩი, მერე-ღამე მივხედი, ამ ლექსებს ნელა, დაგემოვნებით სჭირდებოდა კითხვა და გააზრება. რამდენჯერმე წავიკითხე და ერთი ლექსი ჩემთვის გადავიწერე. მეორე დღეს დავუბრუნე ნივთი. ახლა, სამწუხაროდ, არ მახსოვს ზუსტად, რა ვუთხარი, მაგრამ მორცხვად გაღიმი და ლუღზე დამპატიყა. რამდენიმე ხნის შემდეგ ვთხოვე, შენი ყველაზე კარგი ლექსი ჩამიწერე ჩემს უბის ნივთი-მეტი. ჩამიწერა. დავხედე და სწორედ ის ლექსი აღმოჩნდა, მის დაუკითხავად რომ გადავიწერე. საუბედუროდ, ის ნივთი დამეკარგა. მახსოვს, ის ლექსი ასე მთავრდებოდა: „...მე მოვკალ ერთი მტკაველი ღამე!“ – ასე გაიხსენა პოეტი ენათმეცნიერმა, პროფესორმა **თიმიურაზ გვანცელაძემ**.

შაბურა არაბული 1952 წლის 8 თებერვალს, ყაზბეგის რაიონის სოფელ ჯუთაში დაიბადა, სკოლის დამთავრების შემდეგ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ფილოლოგიის ფაკულტეტზე აგრძელებს სწავლას. უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ ჯუთაში ბრუნდება და ერთი წელი ყაზბეგის სკოლა-ინტერნატი იწყებს მუშაობას ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლად. 1996 წელს კვლავ თბილისში ბრუნდება, თავისი პროფესიის შესატყვისი სამსახური მას აღარ ჰქონია.

პოეტი ამას ბედის დაცინვას უწოდებს: „როცა პოეტი მუშაობს მტვირთავად და უფროსი ჰყავს ვიღაც ვირთავა, მეტი ბედის დაცინვა გინდათ?..“

გარდაიცვალა 2003 წლის ზაფხულში, მშობლიურ სოფელში. იქვე დაკრძალეს. მის საფლავის ქვაზე ორი სტრიქონია ამოკვეთილი მისივე ლექსიდან: „მივალ... ნავედი, ჯვარი გენეროთ, ჩემო მთებო და ჩემო ნისლებო!“ – ასე გამოიყურება მოკლედ მისი ბიოგრაფია, შემოქმედება კი რამდენიმე კრებულს ითვლის: „ლექსები“, „მზეო დობილო“, „გახსენ კარო“, „კაცი, რომელიც გამგებს ეძებდა“, „უღელტეხილი... პირველად მისი ლექსები 1970 წელს გამოქვეყნდა გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტ-

ში“. ამის შემდეგ მისი ნაწარმოებები სისტემატურად ქვეყნდება სალიტერატურო პერიოდიკაში, გამოდის ცალკე ნივთებად და მკითხველის მოწონებით სარგებლობს. ეს არც არის გასაკვირი, რადგან მისი ლექსები ლირიზმით, გულწრფელობითა და უბრალოებითა გამოირჩეული. „პოეტი რომ ვარ, ჩემთვის ეს არის, დიდი სასჯელი და მცირე ჯილდო“ – ასეთი სტრიქონით აფასებს ის თავის პოეტობას, რომლის მეშვეობითაც უშუალოდ და შესანიშნავად ახერხებს ადამიანის შინაგანი სამყაროს დახატვას, მისი ფიქრებისა და განცდების გადმოცემას. მისი სატიკური სამშობლოს, მთას, დაცარიელებულ სოფლებს, ქალს-სატრფოსა და მის სულიერ სიმარტოვეს დასტრიალებს. ფაქიზი და მოკრძალებული სულის პოეტს ძალიან გაუჭირდა სიმარტოვეში, ჩვენს საოცრად მიძიმე და გაუსაძლის პირობებში ყოფა: „მგელს – კრავი, ტურას – ქათამი, შაბურას პური არ შია, თოვლიან ქედებს ავლია ნისლის მსუბუქი არშია. მარტო ვარ, მარტო ვირჯები, თმაგაჩვილი ქარშია... იმ ქალმა ჩემთან სიცოცხლეს სხვასთან სიკვდილი არჩია.“

„შაბურა არაბულის ლექსებში პოეტის ყოველდღიური არსებობა გულდასმულად, შეუღამაზებლადა წარმოდგენილი. ხედავ მის თითოეულ მოძრაობას, კეთილ, ნაღვლიან ღიმილს. ისმენ მის ოდნავ მოყრუებულ, სიგარეტის წვესაგან ჩაბოხებულ ხმას, მუდამ თავის წუხილს თუ სიხარულს გვამცნობს და ყველაფერს ამბობს დინჯად, მოურიდებლად, როგორც მას შეეძლო ეთქვა. იცოდა, რამდენს ავალბებდა ბედისწერად ქცეული მონოდება და რა ძნელი, ეკლიანი იყო გზა, რომელსაც სიყრმიდანვე უყოყმანოდ დაადგა“ – წერდა მის შესახებ პოეტი **ემზარ კვიციანი**.

„შენი თანაკურსელებისათვის ერთი ნაღვი, მთიელი ჭაბუკი იყავი, უღალატო, ამაყი და თავმდაბალიც, თითქოს უკარებაც, მაგრამ მაინც ძალიან ახლობელი. ჩვენგან იმით განსხვავდებოდი, რომ „გაზაფხულთან იყავ ფიცვერცხლნაჭამი“, სიზმარსა და ცხადშიც მაღალ მწვერვალებს სტუმრობდი, თავსთუმლად ღრუბლები გელო. ბავშვობაში ჯიბეში ვარსკვლავები და ჭრელი ფანქრები გენყო, გამორჩეულად გიყვარდა იები და ვარდები, ამიტომაც წერდი გულშიჩამწე-

დომ ლექსებს და ეს თბილი ლექსები სიამაყით გვაგებდა, რადგან ჩვენი იყავი, ჩვენიანი. თანამოკალმეებმა „ლექსის კაცი“ გინოდეს. მათ ჩვენზე ადრე გაიგეს, როგორ გიჭირდა იმ არეულ, ბოროტ ადამიანთა თარეში გამწარებულ ჩვენს ქვეყანაში. „გავებურდი ამდენი მგლები თარეში...“ „მოკვდეს შაბურა, თუ თქვენ დევობა შეგრჩეთ, დევებო!“ – ომხიანი ხმაც ისმის შენს ლექსებში. მშობლიურ ჯუთაში ბალახსაც თიბავდი, ცივ ქარხანაშიც გიმუშავია, მანსავლებლობაც გიცდია, მწერალთა კავშირს დარაჯობდაო მუხების მსახური... „კაცი, რომელიც ეძებდა გამგებს...“ – თანაკურსელთა სახელით ნატო შარაშიძემ ასე მოიგონა შაბურა არაბული.

ლონისძიება 4 განყოფილებისაგან შედგებოდა – „პოეტი რომ ვარ, ჩემთვის ეს არის დიდი სასჯელი და მცირე ჯილდო“; „შენს ლაშქარში მიმივალე, თუ შენი ცა გადინისლა“; „და მაინც ჰგავდი ყველა ქალს“; „კაცი, რომელიც ეძებდა გამგებს“.

საღამოს დაეწინა და მოგონებებით გამოვიდნენ თანაკურსელები: თემურ გვანცელაძე, როსტომ ფარეულიძე, ცოტნე ალბუთაშვილი, დალიდა ბედიანიძე, ნონა კუპრეიშვილი, ტარიელ ხარხელაური, დავით შემოქმედელი, ბალათურ არაბული, ბაბუა ალუდაური, მანანა ჩიტეიშვილი, მზეო გოგოჭყური, ეთერ თათარაიძე, ამირან არაბული, ლიტერატორები, სხვადასხვა სკოლის პედაგოგები.

„შაბურა, დღეს დამთავრდა შენი მარტოკაცობა! – ასე დანიყო ტარიელ ხარხელაურმა განმოსვლა – დღევანდელი დღე ჩემთვის შაბურა არაბულის აღიარებას ნიშნავს. სულ გული მწყებოდა, რომ შაბურა არ ჩანდა პოეზიის ჰორიზონტზე. მისი თაობის პოეტებიდან მართლაც განსხვავებულია, იშვიათია სულიერი ტკივილის ისე მსაფრად განცდა, როგორც შაბურა არაბული განიცდა. ის იყო იმაზე თავმდაბალი, ვიდრე შაბურასნაირ პოეტს ეკუთვნოდა. სამწუხაროა, რომ გარდა ახლობლებისა და მისი სამეგობრო წრისა, შაბურას პოეზიის ნაკლებად იცნობენ. დავაგვიანეთ შაბურას პოეზიის საღამოს ჩატარება. ის ჩემთვის გამორჩეული არაბული იყო, ყველა არაბულის წინაშე ქედს ვიხრი, ვინც კალამთან იყო, მაგრამ შაბურა მართლაც გამორჩეულია. განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს, როცა მის პოეზიას ბავშვები გვაცნობენ, სხვაგვარად არც იქნებოდა, ჭეშმარიტი პოეზია ყოველთვის იპოვის თავის გზას, მაგრამ შაბურას წინაშე მაინც დავაგვიანეთ.“

ია ლაცაბიძე, IX კლასის მოსწავლე: „ნატო მასწავლებელმა გავაცნო შაბურა არაბული, რომელიც ჩვენთვის ძალიან საყვარელ პოეტად იქცა, ბედნიერებაა თითოეული ჩვენგანისთვის მისი პოეზიის საღამოში მონაწილეობა.“

ანანო ღირსიაშვილი, IX კლასის მოსწავლე: „აქამდე შაბურა არაბულის პოეზიას არ ვიცნობდი, ნატო მასწავლებელმა არა მარტო გავაცნო მისი ლექსები, არამედ ყვე-

ლაფერი გააკეთა იმისთვის, რომ ის ჩვენთვის საყვარელ პოეტად ექცია. დიდ მადლობას ვუხდით მას ასეთი კარგი პოეტის გაცნობისთვის. შაბურა არაბულის პოეზია მართლაც ძალიან ბევრი რამის მომცემია, ბევრ რამეზე დამაფიქრა, სევედაც მომგვარა, ხშირად აღმაფრთოვანა, ორი თვე მისი პოეზიით ვცხოვრობთ.“

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ეს დღე შაბურას ოჯახის წევრებისთვის იყო.

ეთერ თათარაიძე: „ჩემთვის და საერთოდ, ჩვენი ოჯახისთვის დღევანდელი დღე ნიშნავს ძალიან დიდ სიყვარულის გამოცხადებას. შაბურა ჩვენს ოჯახში დაიბადა და არ მომეხრებოდა ამის თქმის, რომ არაბულეში, ყველა ძალიან ნიჭიერი, მაგრამ ის იყო აბსოლუტურად განსხვავებული ადამიანი, ნამდვილი პოეტი, რომელიც დაიბადა უსუფთავეს, უწმინდეს ბავშვად და დაბერდა ბავშვად უსუფთავესი. ისე წავიდა იმქვეყნად, რომ არავინ შეუნახებია. დღეს მადლობის მეტი რა მეთქმის, თითოეულ ადამიანს მინდა მოვეხვიო და მადლობა ვუთხრა იმისთვის, რომ ზუსტად გრძნობენ, ვინ იყო შაბურა არაბული. ჩვენი ოჯახისთვის დღევანდელი დღე ძალიან მტკივნეული, მაგრამ უბედნიერესი დღეა. ეს მისმა მეგობრებმა გააკეთეს და მათ უღრმეს მადლობას ვუხდით იმისთვის, რომ ჩვენი ოჯახის სახელოა და მათ, ვინც აქ შაბურას მოსასმენად მოვიდა.“

ამირან არაბული: „დღევანდელი დღე ძმის დაბრუნებას ნიშნავს ამქვეყნაზე. როცა ამდენი ხალხი გეგულება მისი მოყვარული, მკითხველი და დიდმოსწავლე, ეს ნიშნავს იმისა, რომ ადამიანი ფიზიკურად მიდის ამქვეყნიდან და თავისი სულით, სიტყვით, ლექსებით და შემოქმედებით რჩება სამუდამოდ. ასე რომ, ეს დღე ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანია. ალბათ, შაბურას აღიარებაცაა, რადგან თვითონ იყო ძალიან მორიდებული, უხმაურო და თავმდაბალი. გარდაცვალებიდან 10 წლის შემდეგ რომ ისევ ახსოვთ მის მეგობრებს, თანაკურსელებს, ფილოლოგებს, პოეტებს და ყველას, ვინც აქ მოვიდა, ეს ნამდვილად მისი აღიარებაა. მით უმეტეს, როცა მისი პოეზიის წასაკითხად ახალგაზრდა თაობა მოვიდა, ეს კიდევ მეტად სასიხარულოა და მიჩნდება იმედი იმისა, რომ ჩვენი მომავალი თაობა ორიენტირებულია სწორ ფასეულობებზე.“

„აქ დასახლება მსურდა, რომ არ მქონოდა ჯვარი ჩანს მთვარე, ჰყვავის თუთა, ჯიხვნი ლოკავენ მარილს, მთებში ჩაკარგულ ჯუთას ღმერთო, დასწერე ჯვარი!“

147-ე სკოლის მოსწავლეები ოცნებობენ შაბურას სათაყვანებელ ჯუთაში მონაცონ მისი პოეზიის საღამო.

24/02/2014

პროფესიონალთა კლასი

სტუდენტი ჩემთვის ყველაფერია...

ასე მიაჩნია საქართველოს პოლიტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორს - ნანი ხუნდაძეს, რომელსაც სტუდენტები ყოვლისმცოდნედ და ყველასთვის მზრუნველ ქალბატონად მიიჩნევენ. და არა მხოლოდ სტუდენტები.

სამთო გეოლოგიის ფაკულტეტის ყველა მუშაკს სიყვარული და პატივისცემა აქვს ფაკულტეტის დეკანის მოადგილის, ტექნიკური უნივერსიტეტის საინჟინრო

აკადემიის წევრის და, უპირველეს ყოვლისა, ღირსეული კოლეგის, ნანი ხუნდაძის მიმართ. ამ ქალბატონმა, მართლაც, ყველაფერი იცის სტუდენტისა თუ საკუთარი თანამშრომლის, სასწავლო პროცესისა თუ საგამოცდო გრაფიკის შესახებ, უშურველად და ოპერატიულად ეხმარება სტუდენტს და საჭიროების დროს გამოსავალსაც პოულობს ახალგაზრდების სასარგებლოდ.

სასწავლებელში მოსვლის პირველ დღესვე, თუ სტუდენტმა ყურადღება და სითბო არ იგრძნო, მას ყველასა და ყველაფერზე გული უცრუვდება, მისი ოცნება სტუდენტად გახდო-

მაზე უფერულდება და ზოგჯერ, სამწუხაროდ, იმითაც მთავრდება, რომ იგი სასწავლებელს ტოვებს.

28 წლის განმავლობაში ერთგულება დიდი თუ პატარა საქმისა და სერიოზული პრობლემების მიმართ, არ შეცვლილა. მას არასოდეს გამოუჩენია გულგრილობა, უპასუხისმგებლო დამოკიდებულება საუნივერსიტეტო საქმიანობის მიმართ, ქართველი ქალისათვის დამახასიათებელი კორექტულობით და ღირსეული მეცნიერისათვის ჩვეული თვისებებით ემსახურა და ემსახურება უმაღლეს სასწავლებელს, სადაც სრულიად ახალგაზრდა მივიდა.

საქართველოს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გეოფიზიკის ფაკულტეტის წარმატებით დამთავრების შემდეგ უნივერსიტეტშივე გაიარა ასპირანტურის კურსი და სამეცნიერო საკანდიდატო მრეწველ დიპლომს მოგვიანებით, საკონკურსო წესით, დაიკავა დოცენტის ადგილი და დაინიშნა ლექციების კითხვა ტექნიკური უნივერსიტეტის სამთო გეოლოგიის კათედრაზე ნავთობისა და გაზის ძიების განხრით.

1992 წელს, კათედრის თანამშრომელთა ერთსულოვანი გადაწყვეტილებით, კათედრის გამგის მოადგილედ აირჩიეს. მიუხედავად უდიდესი ყოველდღიური დატვირთვისა, იგი წარმატებით უძღვება სამეცნიერო მუშაობასაც, რადგან მიაჩნია, რომ უმაღლესი სასწავლებლის ლექტორი, მეცნიერული კვლევა-ძიების გარეშე, წარმოუდგენელია.

ტარიელ ტუსკია, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გა-

რემოს დაცვის და ბუნებრივი რესურსების გეოლოგიური სამსახურის უფროსი, საინჟინრო აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, დოქტორანტი: უშუალოდ და სითბო, ერთდროულად, კომპეტენტურობა ქალბატონ ნანის ბუნებრივი თვისებებია. ბათუმიდან ჩამოსულს ყოველთვის მიხარია მასთან შეხვედრა. ასე მგონია, ცოცხალი ენციკლოპედიაა, რადგან ყველაფერი ზედმიწევნით იცის, გადაუჭარბებლად ვიტყვი, იგი ბრწყინვალე პიროვნებაა.

რომან კვეტენაძე, III კურსის სტუდენტი: ქალბატონ ნანის გარეშე ჩემი სასწავლებელი ვერ წარმომიდგენია, ყველას განსაკუთრებით გვიყვარს ქრისტიანული უბრალოებით სავსე ეს ქალბატონი. მეცნიერი და თანამდებობრივად ასე დაკავებული ქალბატონი ორი საუკეთესო შეილის დედა და ღირსეული მეუღლე - თორნიკე სოლოლაშვილი ამჟამად შვეიცარიაში ქალაქ ჟენევაში მოღვაწე ქართველი კარდიოქირურგია, რომელსაც საქართველოშიც ინვესტორები იყვანის გასაკეთებლად; ნათია სოლოლაშვილი მენეჯერობაში ინჟინერია და ამჟამად „ჯორჯია-გაზში“ - სოკარში მუშაობს.

მეუღლე ჯემალ სოლოლაშვილი კი, რომელმაც თავისი ცხოვრებისეულ პარტნიორად ქალბატონი ნანი ჯერ კიდევ უნივერსიტეტში ერთად სწავლის დროს აირჩია, კავკასიის უნივერსიტეტში მუშაობს.

ნანი ხუნდაძეს ფაკულტეტის თორმეტათასი სტუდენტი ულოცავს დედის დღეს და კვლავაც წარმატებებს უსურვებს ცხოვრებასა და შრომაში.

ლია მარტაშვილი

სასკოლო აქტივობა

ვისაუბროთ დემოკრატიაზე

„რატომ მიისწრაფვის ცივილიზებული სამყარო დემოკრატიისაკენ?“, „რა სიკეთე მოაქვს მას?“ - ეს კითხვები დასვეს ივანე ხრიკულის სახელობის ხაშურის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხცისის საჯარო სკოლის IX-X კლასის მოსწავლეებმა, 21 თებერვალს, სკოლის სააქტო დარბაზში გამართულ საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრის მიერ ორგანიზებულ თემატურ საღამოზე „ვისაუბროთ დემოკრატიაზე“. საღამოს უშუალო ორგანიზატორი გახლდათ ხაშურის ღვანდომოსლი პედაგოგი, ისტო-

რისა და სამოქალაქო განათლების მასწავლებელი რევაზ ქაფიანიძე.

❖ „რატომ ვისაუბროთ დემოკრატიაზე“ (მე-10 კლასის მოსწავლე გვანცა ციციშვილი)

❖ „სახელმწიფოს ძირითადი პრინციპები“ (მე-10 კლასის მოსწავლე მარიამ ნეკერაშვილი)

❖ „რა არის ხელისუფლება“ (მე-10 კლასის მოსწავლე ნანა ლომიძე)

❖ „ხელისუფლების განაწილება“ (მე-10 კლასის მოსწავლე ვალერი მიქელაშვილი)

❖ „ხელისუფლებას ზღუდავს კანონი“

(მე-9 კლასის მოსწავლე გვანცა ნაოჭაშვილი)

❖ „ხელისუფლების ლეგიტიმურობა“ (მე-9 კლასის მოსწავლე ნინო თოფურია)

❖ „ხალხის როლი სახელმწიფოს მართვაში“ (მე-10 კლასის მოსწავლე ლევან ლომიძე)

❖ „დემოკრატიული საარჩევნო კანონი“ (მე-10 კლასის მოსწავლე გიორგი თუმანიშვილი)

❖ „დემოკრატიული ღირებულებანი“ (მე-10 კლასის მოსწავლე მაგდა ლომიძე)

❖ „სახელმწიფო“ (მე-9 კლასის მოსწავლე დავით მაზიაშვილი)

აი, საკითხები, რაზეც მოსწავლეებმა ისაუბრეს. დამსწრე საზოგადოებამ, რომელსაც მშობლები, პედაგოგები, მაღალი კლასების მოსწავლეები და ხცისის თემის წარმომადგენლები შეადგენდნენ, დიდი ყურადღებით მოისმინა მოსწავლეთა გამოსვლები. მათი უშუალოდ, საკუთარი მოსაზრების დამაჯერებლად გადმოცემა, საკმაოდ დიდი ცოდნა სამოქალაქო განათლებაში კარგად გამოჩნდა ამ ღონისძიებაზე. ყოველივე ეს კი ბატონ

რევაზ ქაფიანიძის მაღალი პროფესიონალიზმისა და მოსწავლეთა დიდი მონდომების დამახასიათებელია. რეზო მასწავლებელმა კარგად იცის, როგორ აამაღლოს მოსწავლის მოტივაცია. მის გაკვეთილზე ხომ თითქმის ყველა მოსწავლე მოტივირებულია, ისწავლოს თავისი შესაძლებლობების ფარგლებში მაინც.

ამ საღამოს მიზანი არ იყო დემოკრატიის ყველა კუთხე-კუნჭულის დეტალურად წარმოდგენა. ეს იმდენად დიდი თემაა, ერთ საათში პრეზენტაცია შეუძლებელია. მთა-

ვარი იყო მოსწავლეებს ჩვენებინათ აკადემიური ცოდნა დემოკრატიაზე და ამ ცოდნის შესაბამისად საზოგადოების წინაშე წარდგენის დამაჯერებელი მსჯელობისა და მოვლენათა სწორი შეფასების უნარ-ჩვევები.

ღონისძიებამ თავისი მისია შესრულა. ასეთი ახალგაზრდები მართლა ააშენებენ დემოკრატიას.

ნინო ლულაძე
X კლასის ხელმძღვანელი

პროექტი „ჩვენ ვკითხულობთ“

ერთი ძველისძველი გადმოცემის თანახმად, დამწერლობა ეგვიპტელთა ღმერთ ტოტს შეუქმნია და ფარაონისთვის უთქვამს: ამით კაცთა მოდგმას დაგამახსოვრებ იმას, რაც შეიძლება დაავიწყდესო. ფარაონი შემფოთებულა, ჯერ გამოგონებაზე მიუთითებია, შემდეგ ადამიანის თავზე და უთქვამს: (დამწერლობა) მოკლავს ამას (მეხსიერებას).

ცხადია, დღეს წერასა და კითხვას არავინ უფრთხის, რადგან ადამიანები დარწმუნდნენ, რომ იგი მეხსიერებას კი არ კლავს, არამედ ანართობს, ძალას მატებს. მას შემდეგ, რაც წიგნი შეიქმნა, კარგა ხანმა გაიარა. ვითარება შეიცვალა და ახლა თვით წიგნს გამოუჩნდნენ კონკურენტები - ჯერ ფოტოგრაფიული გამოსახულება ამოძრავდა და კინოხელოვნება გაჩნდა, შემდეგ კი ტელევიზორმა დაიპყრო ქვეყანა. ამიტომაც ახლა ადამიანთა შიში წიგნის მომავალს დაუკავშირდა.

დღეს ჯერ კომპიუტერზე მიუთითებენ, შემდეგ - ნიგნზე და იმ ფრაზას იმეორებენ: ეს მოკლავს ამას!.. ნუთუ ეს მართალია.

„ჩემო კარგებო, ჩემო შვილებო,

მიუბრუნდეთ ისევ წიგნებს“ - მოგვინოდებს უწმინდესი და უნეტარესი საქართველოს კათალიკოს პატრიარქი ილია II, რათა მომავალმა თაობამ უფრო შევიყვაროთ წიგნი.

ონის რაიონის სოფელ გლოლის საჯარო სკოლაში შეიქმნა სამოქალაქო განათლების კლუბი „შოვი“, წევრები - IX-X კლასის მოსწავლეები: ზაზა ბიძიშვილი, გიორგი ბაკურაძე, ლია ხარებაშვილი, გოჩა ხარებაშვილი. კლუბის წევრებმა სამოქალაქო განათლების მასწავლებელ ლელა ზაქარაიასთან ერთად მოამზადეს პროექტი „ჩვენ ვკითხულობთ“. პროექტის მიზანი - კლუბის წევრებმა, სკოლის დანარ-

ჩენ მოსწავლეებთან ერთად, წაიკითხონ სხვადასხვა მხატვრული ლიტერატურა. ლელა მასწავლებელი, ქართული ენის მასწავლებლებთან ნაწილი ბეთოშვილთან, სოფო სულთანისშვილთან, მზადო გაგაშელთან ერთად, გვირგვინ ჩვენი ასაკის და ინტერესისთვის შესაფერის ლიტერატურას. ყოველი კვირის სამშაბათს მოსწავლეები და მასწავლებლები ვიკრიბებით და განვიხილავთ, ვარჩევთ, ვანალიზებთ ნაკითხულ წიგნებს.

გლოლის საჯარო სკოლის
სამოქალაქო განათლების
კლუბის წევრები

მოსწავლე უამოქმადი

აჭარელი მოსწავლე პოეტი სტუმრად რუსთაველებთან

ნიკოლოზ ფუტყარაძე

მას შემდეგ, რაც რუსთაველ მწერლებს, ზოგადად, ამ ქალაქის ლიტერატურისმოყვარულ საზოგადოებას, მწერალთა სახლი ანგარებით, წინასწარგამიზნულად წაართვეს, ცენტრალური საქალაქო ბიბლიოთეკა იქცა ყველა მათგანისათვის თავშესაფრის ადგილად. სამწერლო ორგანიზაცია არ დაშლილა, ღონისძიებები ისევ აქტიურად ტარდება და სულ ცოტა ხნის წინ კარგი ლიტერატურული აღმან-

ხიც გამოვიდა.

რუსთაველთა სახელით კიდევ ერთხელ ვუხდით მადლობას ბიბლიოთეკის ადმინისტრაციას და ყველა მუშაკს თანადგომისათვის, ნიგნისა და ჩვენი სიყვარულისათვის. სწორედ ამ შესანიშნავ გარემოში ჩატარდა ბათუმელი მოზარდის ნიკოლოზ ფუტყარაძის პოეტური საღამო, რომელსაც უამრავი ადამიანი დაესწრო.

ნიკას შესახებ რუსთაველებმა ბევრი რამ ვიცოდით, მაგრამ მოსმენილმა და ნანახმა მოლოდინს გადააჭარბა. მოსწავლე-პოეტი უკვე კარგად ფლობს ლექსის წერის ტექნოლოგიას, იცის, რაზე წეროს და როგორ, სათქმელს ამბობს საინტერესოდ და პოეტურად, მის პოეზიაში თემათა მრავალფეროვნებაა, პოეტურ სახეთა სიმრავლეა, ბევრგან - მიგნება და აღმოჩენაც, რამაც გააოცა რუსთაველები. თითხმეტი წლის ასაკში ასე წერა, თავისთავად ნიჭიერებაა, გასაოცარი კი ისაა,

რომ ნიკამ, თითქმის, ყველა ლექსი ზეპირად იცის და კითხულობს უჩვეულოდ ლამაზად, ფაქიზი გრძობებით და არა ამბიციურად. ასე რომ, აჭარელმა ბიჭმა დაატყვევა თავისი თანატოლები და უფროსები პოეტური დეკლამაციით.

ნიკა ფუტყარაძე, როგორც იტყვიან, არ ხუმრობს. იგი უკვე სამი პოეტური კრებულის ავტორია, ბევრს მოგზაურობს, სწავლობს კარგად და აინტერესებს უამრავი რამ - განსაკუთრებით ქართული მწერლობის დღევანდლობა და მომავალი, თაობათა კავშირის პრობლემები, სტიკია და ლექსებში გამოხატავს ნუხილს დაკარგულ სამშობლოს ტერიტორიებზე, აწუხებს მიტოვებული სოფლების, ქვეყნიდან შორს წასული ადამიანების ბედი.

სალამოს, რომელიც სამი საათი გაგრძელდა, კარგად ცნობილი პოეტი ბელა ქებურია უძღვებოდა. სწორედ მისი, როგორც გემოვნებიანი და ნიჭიერი შემოქმედის და ლიტერატურული წრის ხელმძღვანელის აღმოჩენა ნიკა ფუტყარაძე. ბელა ქებურია ბათუმში (და არა მხოლოდ აქ) უამრავ მოზარდს წააშველა თავისი ნიჭი და კალამი, ბევრს გაუღვიძა ლექსის წერის სურვილი და ქართული პოეზიის სიყვარული.

ბელა ქებურია

კარაძე ამ კავშირის საბაბიცაა და მიზანიც. რუსთაველები კიდევ ბევრჯერ მოელიან მისგან აღფრთოვანებას.

დაბოლოს, ღონისძიების ერთ-ერთი ინიციატორი იყო რუსთავის წმინდა ნინოს სახელობის ეკლესიის დეკანოზი მამა სერგი, რომელსაც დიდ მადლობას ვუხდით ნიკასა და ჩვენი სახელით.

ლია მარტაშვილი

საგარეო კონფერენცია

სკოლის ყოველწლიური დღესასწაული

2014 წლის 22 თებერვალს, საგარეჯოს სკოლისგარეშე დაწესებულებათა გაერთიანების (მოსწავლე ახალგაზრდობის სახლის) ინიციატივით, საგარეჯოს №2 საჯარო სკოლაში, მოსწავლეთა 68-ე სასწავლო-შემოქმედებითი კონფერენცია გაიმართა. კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდნენ: საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის სოფ. წყაროსთავის, პატარძელის, ხაშმის, უჯარმის, მანავის, კაკაბეთის, საგარეჯოს ოთხივე საჯარო სკოლის მოსწავლეები და პედაგოგები, ასევე პატარძელის ქართულ-ფრანგული სკოლა-ლიცეუმის მოსწავლეები და პედაგოგები. კონფერენცია გახსნა და მონაწილეებს მიმართა საგარეჯოს საგანმანათლებლო რესურსცენტრის უფროსმა, ქალბატონმა მანანა ცუცქერიძემ

და წარმატებები უსურვა მათ.

კონფერენცია მეტად მრავალფეროვანი იყო - 19 საგნობრივი სექცია მუშაობდა. ძალიან საინტერესო ნამუშევრები წარმოადგინეს მოსწავლეებმა ჟურნალისტიკის, ხელოვნების, კინო-ფოტოხელოვნების, სპორტის, ეკოლოგიის, ისტორია-ეთნოგრაფიის, მათემატიკა-ინფორმატიკის, უცხო ენების (ინგლისური, ფრანგული), ქართული ენა-ლიტერატურის, ფოლკლორისა და შემოქმედების, ქიმიკ-ბიოლოგიის, გეოგრაფიისა და ტურიზმის სექციებში. ნამუშევრებს თან ახლდა ვრცელი ფოტო, აუდიო და ვიდეომასალა, რომლის დემონსტრირებასაც ახდენდნენ მონაწილენი პრეზენტაციის დროს. მათ ნაშრომებში ნათლად ჩანდა სწრაფვა სკოლის გაღრმავებისაკენ, შემეცნებითობა, პასუხისმგებლობა, თემის ხელმძღვანელ პედაგოგებთან ერთად მუშაობა. ამიტომაც იყო ძალიან საინტერესო და დახვეწილი წლებანდელი კონფერენცია. სექციების მუშაობას ხელმძღვანელობდნენ საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის წარმატებული და სერტიფიცირებული პედაგოგები, თავიანთი საქმის პროფესიონალები, რომლებმაც საკონფერენციო ნამუშევრების დაცვისას რეცენზირება გაუწიეს ნამუშევრებს და თბილისში, საქართველოს მოსწავლე ახალგაზრდობის ეროვნულ სასახლეში გააგზავნეს რესპუბლიკურ კონფერენციაზე განსახილველად.

ისლა დაგვრჩენია, წარმატებები ვუსურვოთ თითოეულ მათგანს რესპუბლიკურ კონფერენციაზე. მანამდე კი, კონფერენციის მონაწილე ყველა მოსწავლეს, პედაგოგსა და სექციის ხელმძღვანელს გადაეცა საგარეჯოს სკოლისგარეშე დაწესებულებათა გაერთიანების დიპლომი და მადლობის ფურცელი.

საგარეჯოს სკოლისგარეშე დაწესებულებათა გაერთიანება, კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტი მადლობას უხდის საგარეჯოს №2 საჯარო სკოლის დირექტორს, ქალბატონ ლელა ფანოზიშვილს განუხილ დახმარებისათვის და კონფერენციის წარმატებით ჩატარების ხელშეწყობისათვის.

თამარ ჯაბადარი
ა(ა)იპ-ი საგარეჯოს
სკოლისგარეშე დაწესებულებათა
გაერთიანების დირექტორი

სპორტი

ოლიმპიელთა სტუმრობა სკოლაში

ირაკლი თავაძე

საქართველოს სასკოლო სპორტის ეროვნულმა ფედერაციამ და საქართველოს ოლიმპიელთა კლუბმა ახლახან თანამშრომლობის მემორანდუმში გააფორმეს, რომლის ერთ-ერთი პირველი შედეგიც 28 თებერვალს ვიხილეთ – თბილისის 115-ე საჯარო სკოლას (დირექტორი – **მარგალიტა ჭინჭარაული**), კლუბის ინიციატივით, სახელოვან სპორტსმენთა დიდი ჯგუფი ეწვია. თებერვალში კლუბმა მიიღო გადაწყვეტილება, წვეოდა იმ სკოლას, ვინც გაიმარჯვებდა ზემოხსენებული ფედერაციის მიერ ორგანიზებულ მინი-ფეხბურთის სასკოლო ლიგის გათამაშებაში, რომელიც ტერიტორიული მთლიანობისთვის დალუპულთა ხსოვნას ეძღვნებოდა. ტურნირში 115-ე სკოლამ გაიმარჯვა (სპორტის მასწავლებელი – **გია ბეგიაშვილი**) და ოლიმპიელეებიც დაირაზმნენ მათთან სტუმრობისთვის. სკოლას კლუბის დამფუძნებელი, სამეზოს ოლიმპიური ჩემპიონი ძალოსნობაში **კახი კახიაშვილი**, ოლიმპიური ჩემპიონები, ძიუდოსტი **შოთა საბარელი**, ბერძნულ-რომაულად მოჭიდავე **ვახტანგ ბლაგიძე**, ფრენბურთელი **ვაჟა კაჭარავა**, ოლიმპიური პრიზიორი მძლეოსნობაში **მაია აზარაშვილი**, მსოფლიოს ორგზის ჩემპიონი თავისუფალ ჭიდაობაში **გურამ სალარაძე**, ევროპის ორგზის ჩემპიონი ძიუდოში, მსოფლიოსა და ოლიმპიადის ვერცხლის მედალოსანი **ნესტორ ხერგიანი**, საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პირველი ვიცე-პრეზიდენტი **ელგუჯა ბერიშვილი**...

ასეთი დღეგაცაიის სტუმრობამ მოსწავლეთა დიდი ინტერესიც გამოიწვია და სკოლის ვრცელი სააქტო დარბაზი პირთამდე გადაიჭედა... დასაწყისში მოსწავლეებმა სტუმრებს საკუთარი ძალებით მომზადებული საკონცერტო პროგრამა შესთავაზეს, მერე კი ოლიმპიადის ისტორია წარმოადგინეს – დასაბამიდან დღემდე. გაიხსენეს ვანკუვერის ოლიმპიადებზე ტრაგიკულად დაღუპული ნო-

დარ ქუმარიტაშვილი და წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს მის ხსოვნას. ხელცარიელი არც ვეტერანები მისულან და დაახლოებით ერთი საათის განმავლობაში პატარებს ემოციური წუთები აჩუქეს. კახიაშვილმა იქვე, დარბაზში, უბრალო ხის ჯოხისა და წყლის ბოთლების დახმარებით სახელდახელოდ გააკეთა შტანგა და მოუწოდა, თუ დარბაზში სიარულის დრო ან ინვენტარის შექმნის საშუალება არ გაქვთ, სახლში დაამზადეთ ასეთი მარტივი მოწყობილობა და ივარჯიშეთო. უკლებლივ ყველა სტუმარმა მოუწოდა ბავშვებს ცხოვრების ჯანსაღი წესისა და სპორტში აქტიურად ჩართვისკენ. თან დასძინეს, რომ სპორტი ერთ-ერთი გზაა, გახდნენ საქვეყნოდ ცნობილი ადამიანები.

მაია აზარაშვილმა ამ სკოლასთან დაკავშირებული ერთი ეპიზოდი გაიხსენა, როგორ გახდა ოლიმპიური პრიზიორი ქალი რბენაში... სამოსანი. არადა, ზუსტად იმ დღეს, რამდენიმე საათის შემდეგ საქართველოს ჩემპიონატი მოუგია. თავის დროზე, ამ სკოლიდან სულ რამდენიმე მეტრში მდებარე გლდანის ყოფილ სკოლა-ინტერნატში სწავლისას, ის აქ გადმოუყვანიათ, რადგან ინტერნატში რემონტი მიმდინარეობდა. ფიზკულტურის გაკვეთილზე მომავალ მედალოსანს, ასფალტზე სირბილისას მოსალოდნელი ტრავმების თავიდან ასაცილებლად, თავი დაუზოგავს, რადგან საღამოს ქვეყნის პირველობაზე უნდა ერბინა. ამიტომ მხოლოდ ნორმატივის შესრულებაზე უზრუნია, რათა ფიზკულტურაში ნიშანი მიეღო, მაგრამ სამიანი დაუწერიათ. სამაგიეროდ, საღამოს საქართველოს რეკორდი დაუმყარებია.

დარბაზი დიდი ინტერესით უსმენდა ვაჟა კაჭარავას, რომელიც ბავშვებთან ოლიმპიური ოქროთი მივიდა და მათ ნება მისცა, შეხვედრის დასრულების შემდეგ ხელითაც შეხებოდნენ, ახლოს ენახათ ეს ჯილდო. მანამ მუდღის უკანა ფსადაის ისტორიაც გაცნო, სადაც გამოსახულია სცენა, როგორ გაჰყავს ორ კაცს

მხრებზე შესმული მამაკაცი ხალხის ბრბოში. მან განმარტა, რომ ესაა ანტიკური ეპოქის ბერძენი ოლიმპიური ჩემპიონი დიაგორი, რომლის შვილებიც – ორი ვაჟი ასევე ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ. გამარჯვების შემდეგ მაღლიერი შვილები დარბაზში საქომადოდ მისული მამისკენ გაემართნენ, მხრებზე შეისვეს ის და აღტაცებულ ქომაგთა გარემოცვაში გაიყვანეს გარეთ. მედალზეც სწორედ ეს სცენაა ასახული, რომელიც 1928-68 წლებში გამოსულ ყველა საჩემპიონო მედალს ამშვენებდა, მერე კი შეცვალეს.

მოგვიანებით ვიქტორინა გაიმართა – ბავშვებმა ოლიმპიურ თემატიკაზე დასმულ შეკითხვებს უპასუხეს, ჯილდოდ კი სეოკ-ის მიერ გამოცემული წიგნები მიიღეს. ცხადია, მათთვის სასურველ ვეტერანთა ავტორაფიო.

სპორტსმენებთან კითხვების დასმის საშუალება ბავშვებსაც მიეცათ, რა დროსაც, პირდაპირ ვიტყვი, გაგვაკვირვებს კითხვებით. ბუნებრივია, იყო „ყოფითი“ კითხვებიც, მაგალითად, გაგიჭირდათ თუ არა ოლიმპიადებზე გამარჯვება; ძნელია თუ არა წარმატების მოპოვება და ა.შ. ერთმა მოსწავლემ მაია აზარაშვილს ჰკითხა, ახსოვდა თუ არა პირველი გამარჯვება. აღმოჩნდა, რომ მას ყველა დეტალი ახსოვდა, რაც დიდმა სპორტსმენმა ჩვეული გულწრფელობით გაიხსენა და დარბაზიც გაამხიარულა – „პირველი ოქრო 11 წლისამ მოვიპოვე, როცა საქართველოს ჩემპიონი გახედი, ჯილდოდ კი 43 ზომა ბუცები მივიღე. თუმცა უბედურების ვიყავი ჩემი საჩუქარით, დედაჩემმა კი მთელი სამზობლო შემოიარა და ყველას უჩვენებდა ამ საჩუქარს“.

იყო ბევრად სიღრმისეული კითხვებიც – ისეთი, რომლითაც, წესით, უფროსები უნდა ინტერესდებოდნენ და არა ბავშვები. მაგალითად, ერთმა გოგონამ ჰკითხა ვეტერანებს, გამართლებულად მიაჩნდათ თუ არა სოჭის ოლიმპიადში მონაწილეობა და იქვე დასძინა, რომ თვითონ არ მი-

ესალმებოდა ამას. მეორე მოსწავლემ ყურადღება გაამახვილა საკუთარი სკოლის გასაჭირზე, რომელსაც არ აქვს სპორტული დარბაზი (არადა, სკოლაში 1600-მდე ბავშვი სწავლობს), მესამემ კი იკითხა, ქვეყანაში რატომ არ არსებობს უფასო სპორტული სექციები და დაამატა, მინდა სპორტზე სიარული, მაგრამ ფინანსურად საშუალება არ მაქვსო. ბუნებრივია, ეს კითხვები ბევრ მოზარდს ანუხებს, მაგრამ სტუმრები კონკრეტულ პასუხს ვერ გასცემდნენ. კახი კახიაშვილმა მხოლოდ ის თქვა, რომ ამგვარ პრობლემებზე სისტემატურად მუშაობენ საპარლამენტო კომიტეტთან და ცდილობენ მათ მოგვარებას. კონკრეტული პასუხი მხოლოდ სოჭის ოლიმპიადში მონაწილეობის თემას გასცა ვახტანგ ზღაგაძემ. „ლოს-ანჯელესის თამაშებისთვის მთელი ოთხი წელიწადი ვემზადებოდი და როცა იქ გამოსვლის უფლება არ მოგვეცა, ამით ხომ დავზარალები? რას ვერჩით სპორტსმენებს?“ – იკითხა მან. სტუმართა საერთო აზრიც ის იყო, რომ უნდა გამოვსულიყავით.

შეხვედრის დასასრული (თუმცა, ბოლო ნახევრი ეზოში ხეების დარგვა იყო საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისთვის დაღუპულთა სახელზე, მათ შორის ამ სკოლის 5 ალზრდილია) კიდევ უფრო ემოციური გამოდგა – ბოლო არ უჩანდა ავტორაფებს, ფოტოებს... განსაკუთრებით ბევრი ავტორაფი ვაჟა კაჭარავამ და მაია აზარაშვილმა დაარჩიეს, იქით მოჭიდავე ბიჭი გურამ სალარაძეს სიხოვდა სურათის გადაღებას, აქეთ სხვები ნესტორ ხერგიანსა და კახი კახიაშვილს შემოხვეოდნენ... ვფიქრობ, ამ აუცილათის შემხედვარე, საესებით მართებულად ბრძანა მაია აზარაშვილმა: *მჯერა, დღეს ჩვენ რამდენიმე ბავშვის ცხოვრება მნიშვნელოვნად შეცვალეთ*.

ცხოვრების სასიკეთოდ შეცვლა კი მასპინძლებისთვის ახალი არაა – 2011 წელს, მაშინდელი სასკოლო კლუბ „მორკინალის“ (მასაც გია ბეგიაშვილი ედგა სათავეში) ორგანი-

ზებულ ფრენბურთელთა ტურნირში, ერთი მოსწავლე შეამჩნიეს, რომელიც არც სპორტული ცხოვრების წესით გამოირჩეოდა და არც დისციპლინით, მაგრამ დღეს უკვე ეროვნული ნაკრების კანდიდატია.

შეხვედრის დასასრულს კახი კახიაშვილს ოლიმპიური კლუბის ამოცანებსა და უახლოეს სამომავლო გეგმებზე დავეკითხეთ, რაზეც შემდეგი გვიპასუხა:

– ოლიმპიელთა კლუბის ძირითადი მიზანია ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრება, რაც პრიორიტეტი უნდა იყოს მთელი ქვეყნისთვის. მეორე მიზანია სპორტის პოპულარიზაცია და ახალგაზრდების შეძლებისდაგვარად ჩაბმა სპორტში. შეიძლება, ყველა დიდი სპორტსმენი ვერ გამოვიდეს, მაგრამ ვალდებულნი ვართ, ყველა ვიყოთ ჯანმრთელები, რათა ჩამოვყალიბდეთ პიროვნებები, გამოვადგეთ ქვეყანას. თუმცა, ძირითადი მესაჯი სხვაა – სპორტში ჩადებული 1 ლარით სახელმწიფო სოციალურ დაცვაზე ზოგავს 12 ლარს, ანუ მოსახლეობის გაჯანსაღებაზე დახარჯული 1 ლარი ზოგავს ჯანმრთელობის დაცვაზე გაღებულ 12 ლარს. ამ მიზნით ვხვდებით ახალგაზრდობას და არა მარტო დედაქალაქში – ვიყავით ბათუმში, ფოთში, ქუთაისში, შიდა და ქვემო ქართლში, ვაკეთებთ ინტერნაციონალურ ბანაკებს, სადაც ქართველებთან ერთად არიან ოსები, რუსები, სომხები, აზერბაიჯანელები და სხვები. მათ ვუჭარებთ გაკვეთილებსაც და სპორტულ ლონისძიებებსაც, რადგან სპორტის მემკვიდრეობით ადამიანები იოლად უმეგობრდებიან ერთმანეთს. სპორტი აერთიანებს ეროვნული, სოციალური თუ სარწმუნოებრივი ფენების მიუხედავად. ამასთან, გვინდა წინ წამოვიწყოთ და საზოგადოებას ისევ შევახსენოთ ჩვენი სამავალითო ვეტერანები, რომლებიც იმდენად ხშირად არ ჩანან მასშედიში. ამ შეხვედრებით რამდენიმე ბავშვსაც რომ ვუბიძგოთ ცხოვრების ჯანსაღი წესისკენ, ჩვენს ამოცანას შესრულებულად ჩავთვლით.

მიმდინარეობს ხელმოწერა

ბთავაზოვით ტესტების ქრებულს ქართულ ლიტერატურაში, რომელიც ითვალისწინებს საატესტატო გამოცდის მოთხოვნებს.

თითოეული ქრებულის ფასი - 10 ლარი

წიგნი I - ძველი ქართული მწერლობა; წიგნი II - „ვეფხისტყაოსანი“; წიგნი III - XIX საუკუნის მწერლობა

სავარჯიშო რვეული ქართულ მართლწერაში

- ◆ ქრებულეებში ნახავთ თითქმის ყველა სავარაუდო კითხვა-პასუხს საგამოცდოდ გათვალისწინებული ნაწარმოებებიდან;
◆ მათი მეშვეობით გაგიაღვივდებათ სავარაუდო ტექსტების ზედმიწევნით ათვისება-შესწავლა;
◆ სწორი პასუხების შემოხაზვის შედეგად თქვენ გაქვებათ ნაწარმოებთა იდეურ-მხატვრული ანალიზი;
◆ თქვენ შეძლებთ დაქლიოთ ყველა საგამოცდო სირთულე.

წიგნი განკუთვნილია აბიტურიენტების, საჯარო მოხელეების, მასმედიის წარმომადგენლებისა და ყველა იმ პირისათვის, ვისაც სურვილი აქვს დაქლიოს ტესტირებასთან დაკავშირებული თუ, საზოგადოებრივ, ქართული მართლწერისა და მართლმეტყველების სირთულეები.

ფასი - 9 ლარი

ქრებულის შექმნის მსურველები დაგვიკავშირდით „ახალი განათლება“ რედაქციაში: 295 80 23, 790 95 80 23, 599 88 00 73

რეკროდუქციები ხელმოწერის კაბინეტისთვის

- 1. ტისფერი ბალებინები - ედგარ დეგა
2. ჰორაციუსის ფიცი - ჟაკ-ლუი დავიდი
3. მწყობრის თაყვანისცემა - დომენიკო გირლანდაიო
4. ადელ ბლონ-ბაუერის პორტრეტი - გუსტავ კლიმტი
5. ავტოპორტრეტი - რემბრანდტ ჰარმენს ვან რაინი
6. მენინები - დიეგო ველასკესი
7. დელფინური სიბილა - მიქელანჯელო
8. მხატვრის ბაღი - კლოდ მონე
9. უძლევი შვილის დაბრუნება - რემბრანდტი
10. სპანელა - რუბენს რენუარი
11. საკვირაო გასერება გრან შატის კუნძულზე - ჟორჟ სიორა
12. დიდი ცალის ფასი - 6.5 ლარი

თემატური კლასიკები გალალის კლასებისთვის

- 1. რელიგიების წარმოშობა
2. გარეული ფრინველები
3. გარეული ცხოველები
4. მწერები
5. ქართული ხალხური საკრავები
6. ძველმეცნიერება
7. საბარტველონო მცენარეები
8. ალაბინის აგავსებები
9. ძველი რეგი
10. ნივთები - სიციცილის წყარო
11. რეპტილიები და დინოზავრები
12. მსოფლიოს დროები
13. ზღვის დინებები
14. ძირითადი ელემენტების პერიოდული სისტემა
15. სამხაროს წარმოშობა
16. ქართული მეოფრის შიხარაღება და საბრძოლო ტექნიკა
17. მსოფლიოს შვიდი სოცრება
18. თემატური კლასიკების ფასი - 3 ლარი

ქართული მწერლები

- ◆ ვაჟა-ფშაველა (10-ტომი) I-V ტომი, - 11 ლარი
◆ მიხეილ ჯავახიშვილი (7-ტომი) I-VII ტომი - 11 ლარი
◆ ლევან გომთუა (7-ტომი) I-II ტომი - 16 ლარი
◆ ელიზბერ ყიფიანი (2-ტომი) I-II ტომი - 15 ლარი
◆ კონსტანტინე გამსახურდია (10-ტომი) I, II, III, VI, VII, VIII, IX, X ტომი - 16 ლარი, IV-V ტომი - 18 ლარი
◆ რევაზ ინანიშვილი (6-ტომი) I, II, IV, V, VI ტომი - 12 ლარი
◆ ვახტანგ ჭილჩიძე (9-ტომი) I-VII ტომი - 12 ლარი
◆ გრიგოლ აბაშიძე (6-ტომი) I-V ტომი - 12 ლარი
◆ ოტია იოსელიანი (10-ტომი) I-X ტომი - 12 ლარი
◆ თამაზ ჭილჩიძე (6-ტომი) I-VI ტომი - 10 ლარი
◆ გოდერძი ჩოხელი (5-ტომი) I, III, IV, V ტომი - 13 ლარი

მითითებულია თითო ტომის ფასი

ქართული ლიტერატურის კაბინეტისთვის მწერალთა პორტრეტები (34x47 სმ)

- 1. მიხეილ ჯავახიშვილი
2. გიორგი ლეონიძე
3. ირაკლი აბაშიძე
4. ნოდარ დუმბაძე
5. გურამ ასათიანი
6. აკაკი წერეთელი
7. კონსტანტინე გამსახურდია
8. პაულ იაშვილი
9. სულხან-საბა ორბელიანი
10. პოლიკარე კაკაბაძე
11. გურამ რეაზორიანი
12. იაკოვ ხუციანი
13. იონა საბანისძე
14. დავით გურამიშვილი
15. ბესიკი
16. რევაზ ინანიშვილი
17. ალექსანდრე ჭავჭავაძე
18. რუსთაველი
19. თეიმურაზ I
20. ვახტანგ VI
21. გიორგი მერჯული
22. გრიგოლ ორბელიანი
23. დავით აღმაშენებელი
ერთი ცალის ფასი - 4 ლარი

ნიგნის თარო მიმდინარეობს ხელმონერა

„მსოფლიო ლიტერატურის ქლასიკოსები“

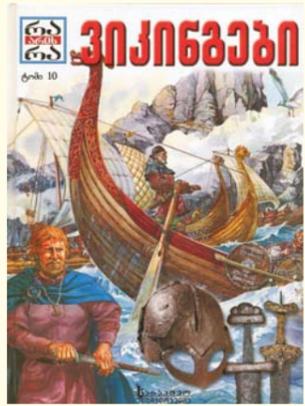
- ჯოზეფ კონრადი - ლორდი ჯიმი
- რაფაელ საბატინი - დამუხი ბატონი ისტორიის მიღმა
- ერნსტ ჰოფმანი - სატანის ელემენტები
- ნიკოლაი გოგოლი - რჩეული მოთხრობები
- გილბერტ კ. ჩესტერტონი - დონ კისოტის დაბრუნება
- მარგარეტ ღიურასი - საყვარელი ჩრდილოეთ ჩინეთიდან
- ჯონ გოლდსმორთი - რჩეული მოთხრობები
- პროსპერ მერიმე - ილეული ვენერა
- უ. სომერსეტ მოემი - ჭრელი საბურველი
- ჯეკ ლონდონი - დიდი სახლის პატარა დინასტიის
- ონორე დე ბალზაკი - მამა გორიო
- ფიოდორ დოსტოევსკი - მკვლარი სახლის ჩანაწერები
- ჰენრი რაიდერ ჰაგარდი - მონტესუმას ასული
- ლევ ტოლსტოი - კავკასიური მოთხრობები
- ჯონათან სვიფტი - გულივერის მოგზაურობა
- ვოლფგანგ ამადეუს შილერი - სახიფათო კავშირები
- ალექსანდრე პუშკინი - მოთხრობები
- შტაფან ცვაიგი - მოუთმენლობა გულიან
- ჯონ ბრაინი - გზა ელითისაკენ
- ალბერტო მორავია - მოწყენილობა
- ალექსანდრე დიუმა - კავკასია
- ჯეიმზ ფ. კუპერი - ჯაშუში
- მაინ რიდი - კვარტარონი
- ვილჰელმ ჰაუფი - ლისტენშტაინი
- თეოდორ დრაიზერი - დიკო კერი
- ალბერ კოენი - დედაჩემი
- გუსტავ ფლობერი - მადამ ბოვარი

თითო ტომის ფასი - 12 ლარი

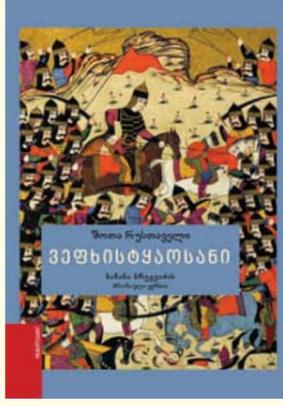
რა არის რა

- ❖ მსოფლიოს 7 საოცრება
- ❖ ავტომობილი
- ❖ ამინდი
- ❖ დიდი აღმოჩენები
- ❖ ხალხთა დიდი გადასახლება
- ❖ გამომგონებები
- ❖ განძის ძიება
- ❖ გლეხობა
- ❖ დრო და კალენდარი
- ❖ კვლევი ეგვიპტე
- ❖ ევროპა
- ❖ ვიკინგები
- ❖ კოშკები
- ❖ კრიმინალისტიკა
- ❖ მათემატიკა
- ❖ მეცნიერებები
- ❖ მსოფლიოს რელიგიები
- ❖ კვლევი რომი
- ❖ კვლევი საბერძნეთი
- ❖ სამურაი
- ❖ უდაბნო
- ❖ უკვლესი ადამიანები
- ❖ ახსნილი და აუხსნელი ფენომენები
- ❖ ფიზიკა
- ❖ ჩაპინოვი ქალაქები
- ❖ ქიმიკა
- ❖ მექანიკა
- ❖ ოლიმპიური თამაშები
- ❖ მთები
- ❖ ჯანსაღი კვება
- ❖ არქიტექტურა

თითო ტომის ფასი - 9 ლარი

ხელმონერის თანხა გადმორიცხეთ რეკვიზიტებზე:
 მიმღები - შპს „ახალი განათლება“,
 ს/კ 202058735, ა/ა GE93LB0113314052305000,
 ს/ს „ლიბერთი ბანკი“, ბ/კ LBRTGE22

ფასი - 15 ლარი

შოთა რუსთაველი ვეფხისტყაოსანი ბაჩანა ბრეგვაძის პროზაული ვერსია სერიიდან ინტელექტი სკოლას

თამაზ ვასაძე
 ქართული
 აგიოგრაფიული
 პროზა ლიტერატურის
 შემსწავლელთაგან
 ფასი - 4 ლარი

თამაზ ვასაძე
 კომენტარული
 ტექსტი და
 ანალიტიკური
 გზამკვლევი
 ფასი - 10 ლარი

თამარ ბეროზაშვილი
 ქართული ენის
 სასკოლო განმარტებით
 განმარტებითი
 ლექსიკონი (ორტომეული)
 ფასი - 10 ლარი

ქიმიკა

საატმოსფერო-საბიოქიმიკა
 საკითხები და ტენდენციები
 ლ. თევზაძე
 ფასი - 3 ლარი

ქიმიკა

საატმოსფერო
 ბიოქიმიკის
 ლ. მეტრეველი
 ფასი - 6 ლარი

ქიმიკა

დამხმარე სახელმძღვანელო
 უფროსკლასელებისა და
 აზიურინტენდენტებისათვის
 შ. კატრიანიშვილი,
 ნ. მაისურაძე
 ფასი - 4 ლარი

ბიოლოგია

საატმოსფერო
 ბიოქიმიკის
 ლ. ბურდულიძე,
 დ. ბარამიძე,
 ქ. მალრაძე,
 ნ. სინარულიძე,
 მ. ბაგალიშვილი
 ფასი - 4 ლარი

ფიზიკა

საატმოსფერო
 ბიოქიმიკის
 ქ. ტატიშვილი,
 ზ. ბერაძე
 ფასი - 6 ლარი

გეოგრაფია

საატმოსფერო ბიოქიმიკის
 ბ. ჭანტურია, მ. ბლიაძე
 ფასი - 6 ლარი

ისტორია

საატმოსფერო
 ბიოქიმიკის
 ბ. ლორთქიფანიძე,
 ნ. ახმეტელი,
 ნ. მურდულია
 ფასი - 6 ლარი

ისტორია

ეროვნული ბიოქიმიკის
 ბ. ლორთქიფანიძე,
 ნ. ახმეტელი,
 ნ. მურდულია
 ფასი - 9 ლარი

მათემატიკა

სწავლარის აზიურინტენდენტისა
 და სკოლის მოსწავლეთათვის
 ა. ნარბეული
 ფასი - 5 ლარი

„მსოფლიო ლიტერატურის ქლასიკოსები“

მთავარი
 რედაქტორი:
 მარიკა ჩიქოვანი

მისამართი: 0102 თბილისი, ტაბაღაშვილის ქ. №3
 ტელ.: 032 295 80 23, 0790 958023, 599 880073
 www.axaliganatleba.ge
 E-mail: axaliganatleba@gmail.com Skype: axali.ganatleba
 რედაქციის საბანკო რეკვიზიტები: შპს „ახალი განათლება“ ს/კ 202058735
 ა/ა GE86BG000000123631000GEL, ს.ს. „საქართველოს ბანკი“ ბ/კ BAGAGE22,
 რედაქციაში შემოსული ხელნაწერები არ რეცენზირდება და ავტორებს არ უბრუნდებათ.

ISSN 2233-386X

 9 772233 386008 >